

NAUJIENOS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co.,
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXVIII

Price 25c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Friday, June 12, 1981

Nr. 115

BANI SADR NETEKO IRANO KARO VADOVYBĖS

AMERIKA SUSTABDĖ KARIŠKŲ LĒKTUVŲ PRISTATYMĄ IZRAELIUI

AISKINAMA, AR ATOMINIŲ ĮRENGIMŲ BOMBARDAVIMAS IRAKE YRĄ GYNIMOSI VEIKSMAS

WASHINGTON, D.C. — Ryšium su bombardavimu Irako atominio reaktoriaus bei įrengimų Amerikos kariškais lėktuvais, sulaukymas keturių F-16 spausminių lėktuvų pristatymas. Prez. Reaganas pasirašė uždraudimo įsakymą trečiadienį. Įsakymas galios, kol Kongresas išaiskinti, ar bombardavimas buvo panaudoti F-15 ir F-16 lėktuvai, taip pat, ar tai yra puolimo ar apsigynimo veiksmas. Pagal 1952 m. sutartį Izraelis pažadėjo tuos lėktuvus naudoti tik apsigynimo ir kitokiems neagresyviems tikslams. Diplomatiniuose sluoksniuose lėktuvų su laikymas yra laikomas pačiu griežčiausiu veiksmu prieš Izraelį.

Izraelio ambasadorius Washingtono Efraim Evron akciją pavadino neteisinga ir pareiškė, kad bombardavimas buvo apsigynimo tikslu, nes Irako prezidentas pakartotinai yra pasakęs tikslus — sunaikinti Izraelį. Jis išreiškė apgailėtavimą, nes Irako tikslai Artimuose Rytuose nesiderina su prez. Reagano nuostatomis, ir Izraelis šiame rajone yra ištikimiausias sąjungininkas.

Irako misijos Jungtinėse Tautose narys Salah Al Michtar pareiškė, kad sulaukymas lėktuvų nėra didelė bausmė. Irakas reikalauja ginklų embargo tarp tautinių mastu, taip pat technologinės ir ekonominės paramos sustabdymo. Arabų lygos stebėtojas Jungtinėse Tautose buvo griežtesnis: jis reikalavo nutraukti visiems visą prekybą su Izraeliu.

Senato užsienio santykių komiteto pirmininkas Charles H. Percy pareiškė, kad Izraelis, gal būt, pažeidė 1952 metų sutartį. Sekančią savaitę tuo reikalu bus komitete klausinama ekspertai bei teisininkai. Senatorius Alan Cranston (D., Cal.) kovo mėn. spėjo, kad Irakas gamina atominę bombą. Jis yra įsitikinęs, kad Izraelio veiksmas yra gynimosi pobūdžio.

International Harvester bendrovė uždaro savo Farmall dirbtuves, Rock Island, Ill., nuo liepos 3 iki rugpjūčio 4 d., nes ūkininkai mažai perka mašinas. Uždarymas palies apie 3 tūkst. darbininkų.

Per 28 dienas Ohio, Pensilvanijos ir Kansas valstijose išgręsta virš 400 naftos šaltinių.

KALENDORĖLIS

Birželio 12: Anupras, Rūta, Liutgalė, Uosis, Germinas.
Saulė teka 5:14, leidžiasi 8:26.
Oras debesuotas, liš.

PASAKOJA APIE BOMBARDAVIMĄ IRAKE

PARYŽIUS (UPI). — Du prancūzų konstrukcijos darbininkai trečiadienį grįžo iš Irako į Paryžių. Jie matė atominio reaktoriaus komplekso bombardavimą ir apie tai pasakojo korespondentams. Jacques Rimbaud pareiškė, kad bombardavimas pasižymėjo nepaprastu taikumu bei tikslumu. Norint atstatyti Tummuz atominį centrą, reikia viską nugriauti ir viską statyti iš naujo. Tačiau centriname pastate yra nesprogsi bomba, kuri daro darbą neįmanomai.

Rimbaud ir elektrikas Jean-Francois Masciola laike bombardavimo buvo už 500 jardų pastate, gerai matė Izraelio lėktuvus, bombarduojančius taikinių dviem skridimais, kurie žmonėms nesudarė jokio pavojaus.

19 METŲ MERGAITE GAVO \$5,535,000

CHICAGO, Ill. — 19 metų amžiaus mergaitė teisme laimėjo \$5,535,000, bet ji pareiškė: — Aš atiduociau visus šiuos pinigus, nes aš galėčiau atgauti savo rankas ir kojas.

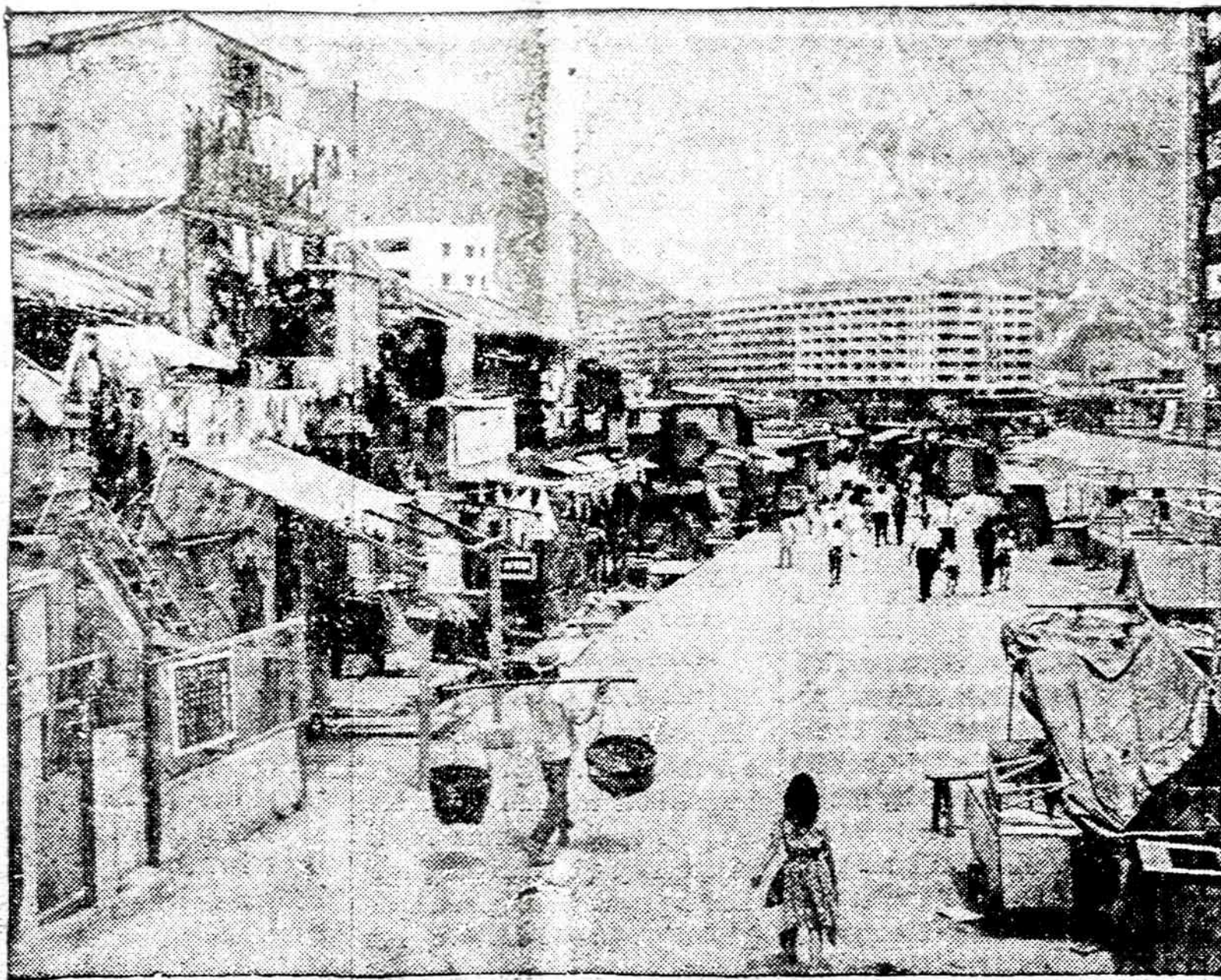
Prieš du metus įvykusioje nelaimėje ji buvo taip sudaužyta, kad gydytojai, gelbėdami josios gyvybę, pirmą turėjo nuplauti josios kojas, o vėliau ir rankas.

Nelaimė įvyko, kai mažai pažįstamas jaunuolis pasiūlė ją pavėžyti. 17 metų berniuko mašina, įvažiavusi į Calumet vieškelį, palietė 22 metų David de Jesus ta pačia kryptimi eįsiją mašiną. Jiedu sustoję šalia tako pamatytį padarytą žalą ir nutartį, kas daryti. Tuo tarpu trečioji mašina, atėjusi iš užpakalio, trenkė į sustojusią ir sužalojo kelsivę Marirose Johnson.

— Consumer Product Safety komisijos biudžetas sumažintas 30%. Norima tą komisiją priskirti prie Prekybos departamento.

Kurt Waldheim turi bėdos, nes arabai mano, kad jis galėjo žinoti apie Izraelio parą darytą bombardavimą Irake.

Sekretorius Haig pareiškė, kad į Kiniją jis išskrenda anksčiau negu buvo numatęs. Jam teks dvi dienas praleisti Hong Konge. Matome Hong Kongo apartamentinius namus ir senamiestį.

LENKŲ CENTRO KOMITETAS PASITIKI STANISLOVU KANIA

PER-RADIJĄ PERSKAITYTAS RUSŲ KOMUNISTŲ PARTIJOS LAISKAS LENKIJOŠ GYVENTOJAMS

VARSUVA. — Lenkijos komunistų partijos centro komitetas, išklauses Sovietų Sąjungos komunistų partijos centro komiteto laišką lenkų partijos centro komitetui, apsvarstė jame keliamus klausimus pilname posėdyje, išklause anksčiau padarytus pranešimus ir sekretoriaus Stanislovo Kania paaiškinimus ir po to pareiškė pasitikėjimą ne tik partijos gen. sekretoriumi Kania, bet ir premjeru Jaruzelskiu.

Keli opozicijos nariai, besivadovaudami rusų atsiųstu laišku, bandė kritikuoti sekretorių Kania ir premjerą gen. Jaruzelskį, bet šie, besiremiami ankstyvesniais nutarimais ir Lenkijos gyvenimo faktais, tešė partijos centro komiteto nurodytą liniją ir yra pasiryžę toliau tos linijos laikytis.

Atsiųstas laiškas buvo svarstytas antradienį ir trečiadienį. Trečiadienį diskusijos užsitęsė iki vėlomos, bet kai reikėjo balsuoti, tai didelė centro komiteto narių dauguma pareiškė pilniausią pasitikėjimą ne tik Kania, bet ir gen. Jaruzelskiu.

Trečiadienio vakarą visos Lenkijos radijo stotys perskaitė rusų komunistų partijos laišką lenkams, kuriame patariama susivaldyti ir nekelti bereikalingų streikų bei dar didesnės suirutės.

Didžiausią triukšmą partijos centro komitete kėlė komunistas Tadeusz Grabski. Jis atvirai pasakė: "Dabartinis lenkų komunistų partijos politinis buuras, vadovaujamas Stanislovo Kania, neišves Lenkijos iš dabartinės krizės".

Dar griežčiau kalbėjo Kazimieras Barcikowski. Jis pasiūlė pasitraukti iš centro komiteto ir

iš politinio biuro, jei Kania pasiūlė partijos priešakyje. Kania pasiliko partijos priešakyje ir patarė Barcikowskiui pasilikti abiejose komitetuose. Posėdžių pabaigoje Kania pareiškė, kad pernai, kai jam teko perimti iš Giereko partijos vadovybę, tai padėtis buvo daug blogesnė. Jis tvirtino, kad reikalai taisyti ir pasitaisyti partijoje ir Lenkijoje.

BABRAKAS KARMALIS AISKINOSI MASKVOJ

NEW DELHI, Indija. — Iš Kabulo atvažiavę diplomatai tvirtina, kad rusų primestas prezidentas Babrak Karmal turi bėdos su valdžia turinčiais partijos nariais. Prieš tris savaites Kabulo rūmose įvyko susišaudymas tarp valdančios partijos narių. Vienas pulkininkas buvo nušautas, o Babrakas Karmalis išsigelbėjo, nukrisdamas ant grindų. Vėliau jis buvo iškviestas į Maskvą, kad papasakotų apie visą įvykį. Manoma, kad buvo nušautas Sovietų pulkininkas.

Praeitą savaitę didelė mašina atvažiavusių rusų apžiūrinojo Kabulo apylinkes. Partizanai nužūrėjo ir sulaukė visą automobilį. Keturias rusus tuojau atskyrė ir nusivedė. Sakoma, kad jos buvo sušaudytos.

Rusai paliko sugadintą automobilį, bet tuo tarpu niekas nežino, kur galėjo patekti kiti apylinkėse važinėjusieji, nes partizanai visus išsivedė į kalnus.

INDIJA IR PAKISTANAS NUTARĖ GINKLUOTIS

ISLAMABADAS. — Pakistanas. — Dvi dienas tarėsi Pakistano ir Indijos užsienio reikalų mi-

TRUMPAI IS VISUR

— Chicagoje įsteigta nauja People Energy Corp., kuri pardavinės dujas miesto gyventojams ir šiaurės priemiesčiams. Ji veiks Peoples Gas, Light & Coke Co. žinioje.

— Goldblato krautuvės Čikagoje pirmąjį metų ketvirtį turėjo \$5.1 mil. nuostolio, nes pardavimas sumažėjo 38 nuošimčiais. Praeitių metų pirmąjį ketvirtį turėjo 1.8 milijono dolerių nuostolio.

— Ištisas 11 savaičių benzino kainos krito. Dabar galonas benzino Amerikoje vidutiniškai kainuoja \$1.72.

— Airijoje numatoma uždrausti reklamuoti degtinę per radiją ir televiziją.

— Irako prezidentas Huseinas prižadėjo ir vėl statyti dirbtuves atomo energijai gaminti.

— Izraelio lakūnus Irako ekspedicijai paruošė ir išleido Izraelio gen. David Ivri.

— Senatorius Charles Percy smerkia Izraelio ekspediciją į Iraką.

nisteriai įvairiais abi valstybes liečiančiais klausimais. Atskyrus Pakistaną nuo Indijos, abi valstybės buvo pasižadėjusios nesiginkluoti, nes bijojo, kad neprasidėtų tarpusavio kovos. Dabar abi valstybės nutarė, kad jos esančios nepriklausomos valstybės ir turi teisę įsigyti ginklų pagal reikalą.

Diplomatai bijo, kad šios valstybės dabar įsigys modernių ginklų ir pradės kruvinas kovas. Pakistanas yra pasiryžęs atimti dalį kalnų kelių, tuo tarpu Indija nenori nieko Pakistanui grąžinti. Indija bijo, kad JAV gali apginkluoti Pakistaną, kuris gali pulti Indiją ir atsiimti didelės pasienio sritis.

KARIUOMENĖS ŠTABAS ATSIŠAKĖ KLAUSYTI PREZIDENTO

PREZIDENTO LAIKRAŠTIS UZDARYTAS, JIS GALI ATSISTATYDINTI IS PREZIDENTO PAREIŲ

TEHERANAS, Iranas. — Trečiadienio vakare mulla Chomeini atėmė iš prezidento Bani Sadr Irano karo vadovybę. Praeitais metais, kai Chomeini turėjo skausmus krūtinėje ir negalėjo tvarkyti Irano karo jėgų, tai jis paskyrė Irano prezidentą Bani Sadr vyriausiu visų Irano karo jėgų viršininku. Jis buvo paskirtas Irano kariuomenės, aviacijos ir laivyno vyriausiuoju vadu. Tada Iranui buvo reikalingi JAV bankuose laikyti pinigai, Iranui buvo reikalingas ramumas, kurį galėjo duoti Irano karo jėgas vaidantis prezidentas.

Prez. Bani Sadr visą laiką vedė kovą su Irano mulomis, neaiškiais veiksmais per rinkimus įsigalėjusiais Irano parlamente. Bani Sadr reikalavo praversti teisingus rinkimus, kad gyventojai galėtų pilnai pasitikėti išrinktoju parlamentu, bet mulla Chomeini ištikino prezidentą šio klausimo neliesti ir parlamentą palikti tokį, koks jis buvo. Bani Sadr sutiko paklausti mulos, bet jis visą laiką vedė kovą su kitais mulomis, valdančiais turinčią parlamentą. Pastarasis pravedė įstatymus spaudai cenzūruoti. Pirmiausia naują įstatymą pradėjo taikyti paties prezidento leidžiamam laikraščiui "Islamo revoliucija". Prezidentas nesutiko paklusti mulų praverstam cenzūros įstatymui ir sukėlė triukšmelį, kai tikybininkai nutarė uždaryti prezidento leidžiamą laikraštį. Prezidentas šalininkai neįleido į redakciją atvykusių mulų. Buvo paleisti keli šūviai iš abiejų pusių, bet niekas nebuvo sužeistas. Prezidentas pasiskundė mulai Chomeini, o pastarasis ta proga pasakė labai aštrią kalbą prieš tarpusavio ginčus, bet jis nepadarė mulų nutarimo uždaryti Bani Sadr leidžiamą laikraštį.

Prezidentą labai nustebino bendras visų Irano karo jėgų štabo pranešimas, kuris sakė, kad Irano karo jėgos daugiau

nebeklausys prezidento Bani Sadr įsakymų. Šį pranešimą sekė naujas, pasirašytas paties mulos Chomeini, kuris sakė, kad prezidentui Bani Sadr atimta teisė vadovauti Irano karo jėgoms. Tai buvo smūgis, atėjęs iš mulos Chomeini. Kiekviename pastarime mulla vis apramindavo Bani Sadr, patardamas nekreipti dėmesio demesio į nepamatotus kaltinimus, o tęsti darbą. Šį kartą mulla Chomeini ne tik nepanaikino teokratu nutarimo uždaryti Bani Sadr laikraštį, bet oficialiai pranešė, kad jam atimama teisė vadovauti Irano karo jėgoms.

Irako radijas, ketvirtadienio rytą informuodamas apie įvykius Teherane, pranešė ne tik apie mulos Chomeini įsakymus, bet pasakė, kad Bani Sadr atsistatydino iš prezidento pareigų. Jis negalys pakelti tokio pažeminimo. Jis negalės tinkamai eiti savo pareigas. Irako radijas nepasakė, iš kur jis tą žinią gavęs. Prezidentas Bani Sadr tokios žinios neskelbė. Prezidentui saugiausia būtų išvažiuoti, jei Chomeini sutiktų jį išleisti.

IMSIS PRIEMONIŲ NEDARBUI MAZINTI

PARYŽIUS, Prancūzija. — Prezidentas Mitterrand pareiškė, kad jis jau yra paruošęs planus tuojau įdarbinti 54,000. Jis planuoja apdėti didesniais mokesčiais gerą biznį darančias bendroves ir paskirus asmenis, kad vyriausybė turėtų pinigų siems naują darbą gavusiems darbininkams. Mitterrand yra įsitikinęs, kad Prancūzija privalo surasti darbo ir maisto saviesiems. Nedarbas turi būti sutalikuomas, užtuot jam leidus kas savaitę vis didėti.

Be to, Mitterrand planuoja gazolino mokesčius. Degalų mokesčių jis pakels 4%. Tada Prancūzijoje gazolino galonas kainuos \$2.64.

Manoma, kad šis Mitterrando pareiškimas padės socialistams artėjančiuose parlamento rinkimuose. Jis nori laikytis rinkiminių pažadų.

METODISTŲ NUTARIMAI

DE KALB, Ill. — Metodistai, atstovaudami beveik 350 parapijų, savo konferencijoje nutarė:

- Remti lygių teisių pataisą;
- Palaikyti ginklų kontrolės įstatymą;
- Kreiptis į JAV, Sovietų Sąjungos ir Kubos vyriausybės, kad atšauktų savo karą įėjus iš Salvadoro;
- Palaikyti Religinų grupių koaliciją už abortų laisvę;
- Ragina uždrausti atominį ginklų tyrinėjimą, gamybą ir platinimą.

— RTA rengiasi pakelti važmos kainą iki vieno dolerio.

Sekretorius Haig, vietoj kelių valandų, Hong Konge praleis dvi dienas.

ATEITIES TILTAS

Jau išėjo Kristijono Donelaičio Aukštesniosios Lituaništosios mokyklos 1980-1981 mokslo metų tillas ateitin, 139 dideli iliustruoti puslapiai.

Kaip kiekvienais metais, taip ir šįmet, į aną paršė mokyklos direktorius Julius Sirka. Šiais metais Donelaičio mokykla jau išleido 15-ąją baigusių mokyklą laidą. "Ateities tiltas" yra mokytojų ir mokinių paveikslai su gražesniais mokinių mintimis. Pasirodo, kad aštuntos klasės Ramona Steponavičiūtė paršė patį prasmingiausią tiltą į ateitį.

Štai josios mintys:

Kartą didelius vaikų būrys išgirdo pasakojimą apie stebukliną savo tėvų giminę, kurią buvo galima pasiekti tik perplaukus plačią, neramią jūrą. Šis krastas buvo užimtas svetimųjų. Ši šalis viliojo savo atžalyną.

Būrys pasidalino į dvi dalis. Pirmoji grupė susidarė iš norinčių greitai atsiekti savo pasikirtį. Paskubomis susirado pagalių, vėtrės ir pradėjo tiesti tiltą per gilius vandenynus. Menki pagaliukai, nors atrodė stipriai surišti, sulūžo po kojomis. Darbas, nors ir ilgai tęsėsi, savo tikslo neatsiekė. Antroji grupė, pasiryžusi saugiai ir gražiai keliauti į giminę, pamazų tiestė per jūrą tvirtą akmenų tiltą. Šie vaikai tiesiog kelią pradėjo tiesti per vandenį. Metai bėgo, tiltas ilgėjo. Vaikai tapo jaunuoliais. Jauni, išsimokslinę vyrai ir

merginos žengė pirmąjį žingsnį ant teviškės krantų. Jų pėdsakus sekė pirmoji grupė ir atvykę visi ėmėsi naujų darbų, padėdami tvynei.

Štai ir mes, Lietuvos atžalynas, tiesiame tiltą Donelaičio mokyklos planais. Naudojome granito tvirtumo ir marmuro gražumo akmenis: lietuvių kalbą, istoriją, literatūrą, geografiją. Bedirbdami pasilinksminavome lietuviškomis liaudies dainomis ir tautiniais šokiais. Besitatydami, daug ko išmokome. Statyba ima laiko ir mokslas greit nesibaigia. Pagaliau, atlikę uždavinį, jaučiame ir džiaugsmą, ir ašaras. Pareiga jau atlikta. Kiti gali sekti mūsų pavyzdžiu, baigti savo pradėtą tiltą ir pasinaudoti mūsų medžiaga. Reikia atsiseikinti su ilgamečiais draugais, išsiskirstyti kiekvienam savo keliu ir toliau dirbti tėvynės labui.

Iš tamsumo atsiradome mokslo šviesoje, o pasiekę šviesą turime ją išlaikyti, kad neužgesėtų, kaip laužas, pritrūkęs malūku. Lietuviybė gyvuos tol, kol mes ją domėsime ir mylėsime visa širdimi. Donelaitis mus paruošė išlaikyti lietuviybę ir nebegalime nuo jos nusisukti. Ka esame gavę, turime atsilyginti. Tegu išsipildo mūsų mokyklos dainos gerai žinomi žodžiai:

Mes su mokslu įvyto,
Jis į Lietuvą nuves...
Ramona Steponavičiūtė VIII kl.

Kristijono Donelaičio mokyklos mokiniai

siško stiliaus kratos, sargų saviavaliavimas, vagystės. Po vieno mėnesio perkeliama į Sol-Izkek kalėjimą prie Uralo, o už savaitės — į Kazachstano respubliką. Po kelių laikinių darbų su grupe 90 kitų tremtinių pasiūnčiamas į Tereni-Uziak, ir iš ten į Kysylkumo dykumą rinkti kuro.

Autorius įdomiai aprašo Kazachstano gyventojus, jų papročius, gyvenimo būdą. Savo ašimimais patvirtina disidentų teigimą, kad netrukus rusai gali pasidaryti mažuma savo sukurtą imperiją. Pasirodo, kad didelė dalis kazachų kaimuose ir miesteliuose nekalba rusiškai.

1953 m., mirus Stalinui, padėtis šiek tiek pagerėjo. Prasi-dėjo amnestijos. Tremtiniams pradėjo mokėti už darbą, nes iki šiol jie dirbo tik už kelis svarus duonos. Pagaliau 1956 m. autorius gauna amnestiją ir sovietinį pasą, leidžiantį apsigyventi bet kur, išskyrus respublikų sostines, uostamiesčius ir, kaip vėliau patyrė, okupuotą Lietuvą.

Sunkus kelias į laisvę.

(IV skyrius)

Pasiprašęs neapmokamų atostogų, autorius vyksta aplankyti savo tėviškę. Maskvoje perka kostiumą už 1700 rublių, juk nevažiuos namo apiplyšęs! Grįžęs, neatpažįsta Lietuvos veido: kur kadaise stovėjo gražios sodybos, apsodintos vešliais medžiais, matėsi tušti nykūs laukai. Žmonės vaikščiojo lyg apamirę, bijodami kalbėti, nes nerūko provokatorių. Prisimena poeto vyskupo Ant. Baranausko žodžiai iš "Anykščių šilelio":

Visa prapuolė, tik ant lauko pliko, kelios puselės apykrevės liko...

Mėgina gauti darbą. Kai prašo darbo, sako: reikia pirma užsiregistruoti ir gauti butą. Kai ieško buto, sako: pirma reikia gauti darbą. Po įvairiausių mėginimų pasidarė aišku, kad apsigyventi okupuotą Lietuvą bus neįmanoma. Autorius vėl grįžta į Kazachstaną ir mėgina per Aziją pralaužti sieną, kad galėtų pasiekti savo šeimą, kuri tuo metu jau gyveno JAV-se.

Nepavykus, 1960 m. antrą kartą grįžta į Lietuvą, kur ir "padangė daug šviesesnė ir medžiai žalesni". Sužinojęs iš vieno pareigūno, kad su turimu ribotu pasu Lietuvoje negalės apsigyventi, bet galėtų įsiregistruoti rytinėje Prūsijoje. Pagaliau pavyko užsiregistruoti Tilžėje, kuri šiuo metu vadinasi "Sovjetsk". Po gabių kombinacijų ir didelių kyšių, autoriui pavyksta gauti naują pasą be suvaržymų bet kur gyventi. 1964 m. apsigyvena Vilniuje, kur dirba prie naujų apartamentinių butų, o vėliau — nuo 1971 m. — administratorium Vilniaus 33-čios amatų mokyklos studentų bendrabučio.

Susizinojęs su savo šeima JAV, autorius siuntė prašymą po prasyimo atitinkamoms So-

viety Sąjungos įstaigoms, kad leistų išvykti pas šeimą, bet be rezultato. Pagaliau, dukters ir šento pastangomis, talkininkaujant Nebraskos senatoriui Carl T. Curtis, autorius gauna vizą į JAV.

Knygos gale yra sutrumpintas knygos vertimas į anglų kalbą. 25 puslapiuose paimti keli epizodai iš autoriaus pergyvenimų ir juos perskaitęs skaitytojas gali susidaryti vaizdą apie šios knygos turinį.

Ši atsiminimų knyga yra didelis įnašas į mūsų literatūrą ir istoriją. Vieną kitą nuotrūpą iš mūsų kankinių gyvenimo Sovietų mityje skaitome pogrindžio spaudoje ir išsiviečių lietuvių periodikoj. Sistemingesnių išgyvenimų aprašymų turim labai mažai. Todėl ši knyga bus naudinga mūsų istorikams, sociologams, politikams ir eiliniams lietuviams.

Iš atskirų įvykių, aprašytų šioje knygoje, skaitytojas gali susidaryti vaizdą apie absurdišką Sovietų Sąjungos ūkinę sistemą, apie žmogaus visišką nužmoginimą, jau nekalbant apie bet kokias žmogaus teises, Sovietų pasisąžadėtą gerbti, kartu su kitomis tautomis pasirašant Helsinkio aktus. Vidinė korupcija, nepasitikėjimas vieni kitais, tikėjimas, kad kada nors sugrįšus šią vergų imperiją.

Autoriui gi priklausė mūsų visų padėka ir pagarba už praverimą kalėjimo durų, kad mes, gyvendami laisvėje, neturėtume jokių iliuzijų ir nukreiptume visas pastangas į vieningą, bekompromisinę kovą už pavergtos Lietuvos laisvę ir už mūsų brolių ir sesių išlaisvinimą iš Sovietų Sąjungos katargos.

Baigsiu poeto Vlado Šlaito eilėraščiu "Nepakeliama bausmė", kuris atitinka Jono Krei-

NEPAKELIAMA BAUSMĖ

Jeigu jūs norit, nubausti žmogų sunkiau, nei gali žmogiška širdis pakelti, jūs jo nešaudykite, jūs jo nekarkite, jūs jo nebauskite iki gyvos galvos kalėjimu.

Jūs jį ištremit svetiman kraštan; jo teviškę paverskit krūva pelėnų ir rāšalū raudonū lygumās žalias užliēkit.

Jūs jį ištremit svetiman kraštan, ir tūkstančiai aštriū, kaip peilis, svetimū akiū jį šaudys, kas dienā medžiai svetimū jį kars, ir svetimū namai, ir svetimas gyvenimas bus jo kalėjimu iki gyvos širdies!

Jeigu jūs norit nubausti žmogų, jūs jį ištremit svetiman kraštan ir leiskit kasdien jam slankiot svetimū namū šešely, kol jō širdis išdžius, kol paskutinis kraujas gyslose išdžius, kol iš žmogaus pāikis tik buvusio žmogaus šešelis.

Jeigu jūs norit nukankinti žmogų, jūs jį ištremit svetiman kraštan.

ELEKTROAKUMULIATORINIŲ AUTOMOBILIŲ ATEITIS

Šiomis dienomis išėjo V. Jautoko redaguojamas Technikos Zodis. Spausdiname dr. Stasio Bačkaičio straipsnį apie elektravomus automobilius.

N. Red.

Dėl skystojo kuro trūkumo ir jo nuolatinio pabrangimo patuliniame dešimtmetyje atsirado reikalas ieškoti naujų ir atsinaujinančių energijos formų, ypač tokių, kurios būtų galimos panaudoti automobiliinei transportacijai. Tarp įvairių galimybių, kurios yra šiomis dienomis gvildenamos, akumulatorinė elektros energijos sistema (EA) bene bus viena iš patraukliausių ir gal būt realiausių galimybių ateities transportacijoje. Šiuo straipsniu norima trumpai apžvelgti EA energijos sistemos praeitį, jos dabartinę technologijos lygį ir ateities perspektyvas.

Elektriniai ir elektroakumulatoriniai autovežimiai nėra šių dienų atradimas. Pirmieji žingsniai šioje technologijos srityje užtikami apie 1930 m. Zengiant į XX-tą amžių elektriniai autovežimiai jau buvo masiški gaminami tiek Europoje, tiek Amerikoje. Pagal duomenis, 1912 m. Amerikoje buvo pagaminta virš 6000 elektroautovežimių ir apie 4000 sunkvežimių. Deja, EA sistema ilgai konkurencijos neišlaikė. Jį buvo nustaibta naujai išsivysčiusios technologijos — vidaus degimo varikliu. Nors EA sistema pasižymėjo tam tikrais pranašumais, kaip tyliu veikimu, mažu virpėjimu, patvarumu, lengvu užvedimu, nesukelimu oro taršos bei nepageidaujamų kvapų ir t. t., tačiau, antavertus, dėl riboto nuvažiavimo galimybių, ilgo pakrovimo laiko, didumo bei svorio, aukšto kainos ir riboto akumuliatorių amžiaus ši sistema buvo nepatraukli masiniam ir kasdieniniam naudojimui. Tuo tarpu vidaus degimo variklio vystymasis vyko dideliais šuoliais ir kiekvienas naujas atradimas, kaip elektrinis starteris, karbiuracinis suprastinimas, ilgaamžis patkim, kad kada nors sugrįšus šią vergų imperiją.

Autoriui gi priklausė mūsų visų padėka ir pagarba už praverimą kalėjimo durų, kad mes, gyvendami laisvėje, neturėtume jokių iliuzijų ir nukreiptume visas pastangas į vieningą, bekompromisinę kovą už pavergtos Lietuvos laisvę ir už mūsų brolių ir sesių išlaisvinimą iš Sovietų Sąjungos katargos.

Baigsiu poeto Vlado Šlaito eilėraščiu "Nepakeliama bausmė", kuris atitinka Jono Krei-

1960-to dešimtmečio bėgyje įvedimas yra realizuotinas ir kokios jo išsivystymo perspektyvos? EA autovežimio masinis panaudojimas kasdieninei transportacijai yra neišvengiamas, taip, kaip yra neišvengiamas skysto kuro kainos kilimas ir eventualus žibalo šaltinių išsekimas. Šie du faktoriai reikalauja lankstumo ir pakeitimų transportacijoje. EA sistema, kaip energijos šaltinis, atitinka šiuos du reikalavimus.

Šios technologijos išsivystymo perspektyvos yra labai patrauklios. 1970-ųjų dešimtmetyje atsivėrusios šios technologijos vartojimas pavojų, kad bus sumažinti jo ekonominis ir politinis reikšmimas. Šio pavojaus išvengti vakarų valstybės nusprendė vesti daug lėšų ir talento šiai problemai išspręsti.

Norint ateities galimybes šiek tiek geriau iširti, pirmiausia reikia nustatyti, kokią problemą iš tikro bandome išspręsti: aptarti ko siekiame, aptarti dabartinę EA technologijos stovį, ir nustatyti ar jos išsivystymas duos tinkamus rezultatus.

Dabartinis Amerikos automašinių parkas susideda iš maždaug 120 mil. automobilių ir 30 mil. sunkvežimių ir autobusų. Neskaiciuojant, kad būtų galima panaudoti EA sistemą ir riboto atstumo sunkvežimiams, dabartinis automašinių suvartojamas metinis benzino kiekis, priimant 10,000 mylių metinį išvažinėjimą ir 25 mylių galoną našumą, siekia 48 milijardus galonų, arba maždaug 1,2 milijardus statinų. Numatomas 1981 m. importuojamas skysto kuro kiekis sieks maždaug 2,1 milijardus statinų. Tad, pereinant šimtu nuošimčių į EA varomą automobilių parką, yra potencialas sumažinti importuojamo skysto kuro kiekį beveik 60%, kas sutauptų JAV, 1981 metų skysto kuro kainą, apie 48 milijardus dolerių. Kaip matoma, ekonominis potencialas yra labai didelis ir nuolat kylanti skysto kuro kaina suteikia dar didesnių argumentų EA sistemos reikalingumui.

Ar šis potencialas iš tikro yra realistiškas ir kiek jis yra įgyvendinamas? Pažymėtina, kad tik 14% visos elektros energijos pagaminama naudojant skystą kūrą. Numatoma, kad sekančiame dešimtmetyje pasinaudojant skystu kuru bus pagaminama tik 7% visos elektros energijos. Kadangi EA sistemos pakrovimo pareikalavimas yra didžiausias nakties metu, kada yra elektros energijos gamybinis perteklius, atrodo, kad tai nepadidintų skysto kuro panaudojimą.

Ar iš tikro EA autovežimio įvedimas yra realizuotinas ir kokios jo išsivystymo perspektyvos? EA autovežimio masinis panaudojimas kasdieninei transportacijai yra neišvengiamas, taip, kaip yra neišvengiamas skysto kuro kainos kilimas ir eventualus žibalo šaltinių išsekimas. Šie du faktoriai reikalauja lankstumo ir pakeitimų transportacijoje. EA sistema, kaip energijos šaltinis, atitinka šiuos du reikalavimus.

(Nukelta į penktą puslapį)

Simanas Daukantas buvo teisininkas, Lietuvos istorikas.

Ant Birutės kalno

PRANAS POVILAITIS PRISTATO NAUJĄ KNYGĄ

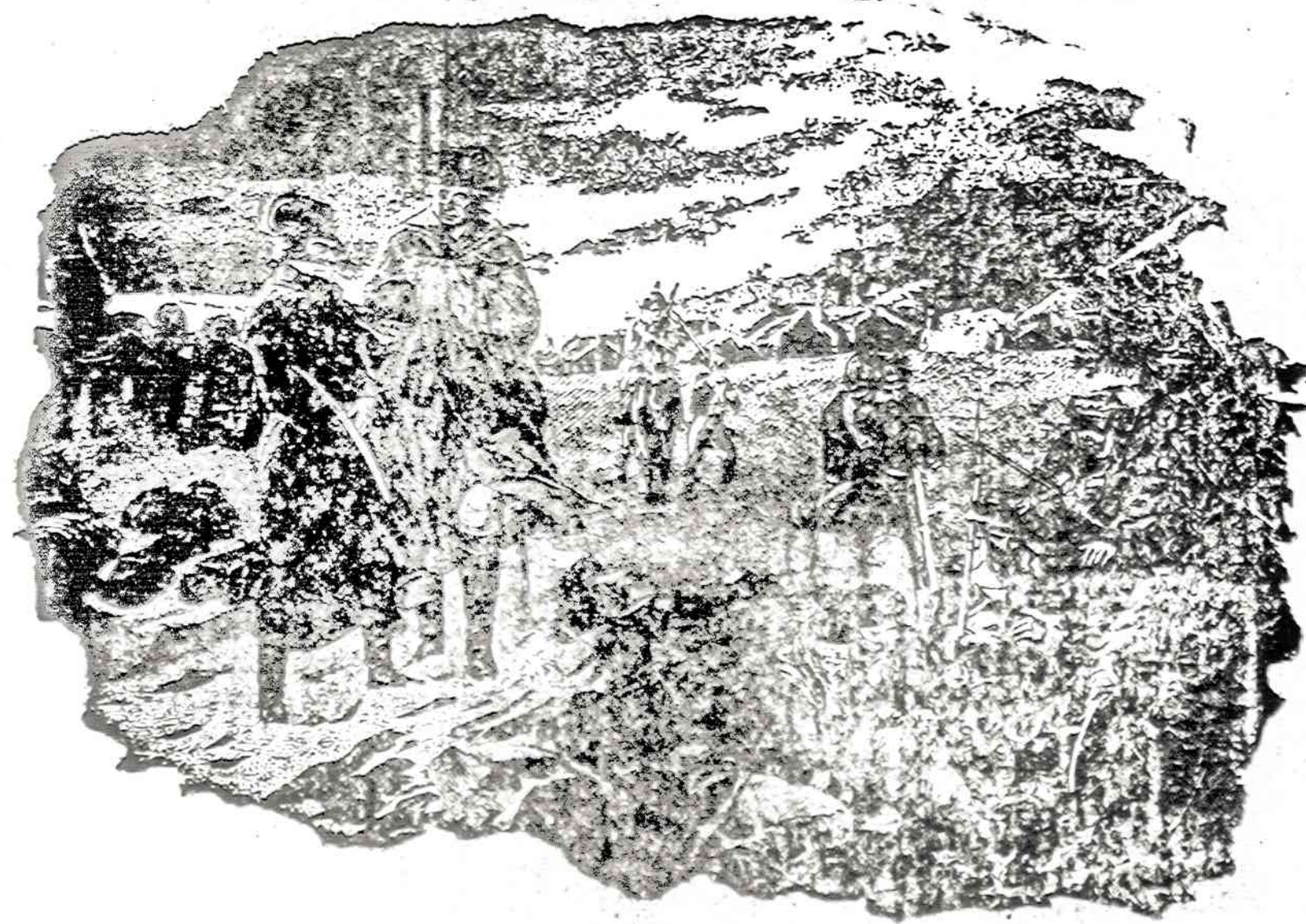
(Tesinys)

Tremtyje

1948 metais pasibaigė aštuonių metų laisvė. Autorius tikėjosi atgauti laisvę, bet vietoj to — tremtis. Tuo autorius pradeda trečiąjį knygos skyrių:

Vietaj tikėtos laisvės, autorius patalpinamas Saratovo kalėjime. Gyvenimas čia nedaug skyrėsi nuo koncentracijos lagerio: skurdus maistas, nuolatinės ru-

Cold war.

It was bad enough we had to fight the British for our freedom. But on top of that, we had to fight the weather, too.

Because winter at Valley Forge meant snow, ice, and freezing temperatures. All serious enemies to a makeshift army without proper clothing, not nearly enough food, and short on ammunition.

It was an army long on courage, but short on money.

And then the money came. Some \$27,000,000 from the pockets of free Americans.

That's how people took stock

Take stock in America.

and more at the same location.

In America back then, and you know how the money turned out.

Nowadays, people are still helping America stay strong and self-sufficient. And they're helping themselves to safe, dependable savings. By taking stock in America with the Payroll Savings Plan. Buy United States Savings Bonds. They won't leave you out in the cold.

Most U.S. Bonds pay 8% interest when held in installment of 3 years (4-1/2% the first year). Life, death or disability funds pay 10% interest if received via proceeds. When needed, Bonds can be cashed in your bank. Withdrawals are subject to state or local income taxes, and interest may be deferred until redemption.

RANKRAŠTIS

(Pirmąją Kanados Pensininkų klubo premiją laimėjęs kūriny)

(Tęsinys)

— Taip, nesveiką, dirbtinę, groteskinę fantaziją, o ne realią vaizduotę. Realistai sužetams parenka tikrus įvykius, imamus iš gyvenimo. Arba bent įmanomus atsitiikti tikrajame gyvenime. Menas yra silpnos žmogaus pastangos pamėgdžioti Dievą... Aš tik aprašau gyvenimo įvykius...

— Matau — pats labai dievotas...

Kazys pažvelgė į paniurusį Alba.

— Nesu dievotas išviršiniai. Sieloje giliai, giliai tikiu į Visatos Sutvėrėją.

Alba paniekinančiai mostelėjo ranka, tarytum nusmerkimui nykštį sulenkdamas, kaip tai darydavo romėnai.

— Žinau... Neši savo dole-rius, aukojai bažnyčiai...

— Nešu kai kada. O pats? Ar gi ne?

Alba vėl numojo ranka, tuoj ją pakeldamas sugniauštą kumščiu.

— Klebonas patarė pažiruoti vienai davalikai vekseli... Skolos nesumokėjusi bankui, pradingo, tai anstolis prigriebė mane... Išmokėjau ligi paskutinio centoli...

— Kaip gi ne jis?

Bet, juk tai ne, klebono kaltė! Prirodė! Galėjo pats jai vekselį žiruoti! Juk pinigai plaukte plauke jo kišenėn! Kodėl jis pats jai nedavė?

— Už visas savo paslaugas, už visus sieloms patarnavimus plėšia pinigus!

— O j koncertą ar balių vel-tui eini? Į literatūros vakarą eidamas, juk sumoki kelis dole-rius! Ne, Alba... Už kiekvieną dvasinį peną turime pinigų atsekti!

— Bet, kunigai neprivalo už viską imti pinigų!

— Niekas neprivalo tikėti į kunigus, tik į Dievą! O skola — ne žaizda, neužgis... Žinau, tulžis ilgam užsilieka...

Kazys susijaudino. Atsistojęs griežtai tarė draugui:

— Gali turėti savo pažiūras, savo asmenišką kerštą, bet keik-či Dievą savo namuose aš neleisiu! Prašau tai visada atsiminti!

Tą kartą Alba išėjo nesutai-kęs savo nuomonės su Kazio įsitikinimais. Kazys papasakojo Anelei apie Albos neapykantą klebonui. Būdamas praktikuojanti katalikė, ji pašipiktino:

— Biauirus alkoholikas!... Jis man visada atstumiantis, o da-bar aš jo net nekenčiu!

Kazys visada gyvenimą ma-tuodavo patarlėmis, pasakymais. Dabar taip pat atsidaso žinomais aforizmais.

— Neišmanėliai jau yra to-kiais užgimę. Nepaisant išimokslinimo ar patyrimo, pats likimas privėrcia juos neprotinai elgtis... O tavo instiktas, Anele, manau, yra teisingas. Juk instiktas, arba nuodėta, yra proto uoslė. Ateistai, kaip mūsų Alba, prilygsta laukiniams ne-gyvenamoje saloje, teigiantiems už anos uolos esant tik vandenį, tik vėją. Tokie šitai gyvena, kol numirsta. Bet kai kurie iš mūsų nujauciami esant kažką dau-giau, ko nepasiekia mūsų žvil-gsnis ar klausas...

— Jis visas man ne tik degti-ne dvokia, bet iš tiesų yra neš-varus, apžėlęs ta's peisais... Poetu dedasi...

— Nieko nepadarysi, Anele, Visokių yra, visokių reikia... Švarumas yra pagarbos žmogui požymis. Todėl nekultūringieji paprastai esti nešvarūs. Tik man ta'p pat nesuprantama — kodėl dažniausia poetai, menininkai ar muzikai vis apsiželdina gaurais? Taip visada būdavo. Sakoma, tai laisvos minties, ar pažiūrų požymis... Šiais laikais, pavyz-džiui, menas nuėjo absurdo ke-liais. Net ūvi alaus skardinės ant medinio padėklo laikomos skulptūra, jeigu tai pateikiama barzdūčių. Visi tie abstraktio-nistai, tapytojai ar sulptoriai turi tik vieną bendrą bruožą: ne-šioja nešvarius darbo chalatus...

— Užsiželia barzdas. Vaizduo-ja beveik genijus. Genijai gali būti nauji — sutuo galima su-tikti, bet ne kiekviena naujovė gali būti geniali!

— Nes poetai ar naujieji daili-ninkai iš esmės yra kvaili! Seno-vės pamegžiotojai, Kazeli... Kazys nusišypsojo. Abu pasis-paudė rankas. Tačiau net tokią akimirka Kazys nepasiūlė kon-jako, nors pagalvojė apie drau-gystės "aplaistymą". Susilaikė, nes jau seniai tvirtai nutarė, bent savo namuose atrpinti Alba nuo alkoholio. Apie tai draugui niekad neišsitarė.

Alba nusišypsojo. Abu pasis-paudė rankas. Tačiau net tokią akimirka Kazys nepasiūlė kon-jako, nors pagalvojė apie drau-gystės "aplaistymą". Susilaikė, nes jau seniai tvirtai nutarė, bent savo namuose atrpinti Alba nuo alkoholio. Apie tai draugui niekad neišsitarė.

Garsusis Nietzsche yra pasakęs: "draugystė džiaugsme, bet ne užuo'auta liūdesy, padaro drau-gais." Ar ne tiesa?

— Taigi, Kazys, jau mūsų pro-tėviai vertino draugystę, nors

Alba nusišypsojo. Abu pasis-paudė rankas. Tačiau net tokią akimirka Kazys nepasiūlė kon-jako, nors pagalvojė apie drau-gystės "aplaistymą". Susilaikė, nes jau seniai tvirtai nutarė, bent savo namuose atrpinti Alba nuo alkoholio. Apie tai draugui niekad neišsitarė.

Alkoholiu žudyti save yra iš tiesų kvaila. Nieko nėra sun-kesnio, kaip ištrinti pripažintą kvailumą... O jis tai pats jau-čia... Jeigu nerado Dievo savo paties sieloje, savo paties tik-ėjime, tai neris. Jo nei pasko-lintame iš kitų tikėjime, nei sa-vo poezijoje.

Anele atsidaso.

— Aš niekada nepamiršiu, Ka-zeli, jo nemandagumo...

— Neimk per daug jautriai, Anele, ... Jei jis neišmoko man

Punktukas Anykščiuose

dagumo, etikos, būdamas šeše-rių metų amžiaus, tai neišmoks, pasiekęs aštuoniasdešimties... O juk niekas negimsta mokėda-mas...

Kitą kartą atėjo Alba po ilgo-kos pertraukos. Jis niekuo ne-užsiminė apie aną pokalbį. Sa-vo draugystę išreiškė, atnešęs pluoštą eileraščių, sykiu sugrą-žindamas Kazio apysaką.

Paimamas rankraščius Ka-zys susijaudino.

— Giminės gali būti artimi, bet draugai yra artimi. O mudu juk riša kūryba. Kūrybos idė-ja yra galinga. Net armijos yra bejėgės prieš idėjas!

Alba nusišypsojo. Abu pasis-paudė rankas. Tačiau net tokią akimirka Kazys nepasiūlė kon-jako, nors pagalvojė apie drau-gystės "aplaistymą". Susilaikė, nes jau seniai tvirtai nutarė, bent savo namuose atrpinti Alba nuo alkoholio. Apie tai draugui niekad neišsitarė.

Garsusis Nietzsche yra pasakęs: "draugystė džiaugsme, bet ne užuo'auta liūdesy, padaro drau-gais." Ar ne tiesa?

— Taigi, Kazys, jau mūsų pro-tėviai vertino draugystę, nors

jie labai dažnai draugais apsilvil-davo...

— Taip, dažniausia politiniai draugais... Kažkas yra išsitaręs, esą rėminasis protėviais įrodo aristokratiją sunkiai išsi-laikant jau savo pirmoje gene-racijoje.

— Bet mūsų tauta visada juk rėmėsi praeities darbais, ypač tautos vadais!

— Vada! — kas kita, bet ne di-džiavimasis titulais...

Visokie ginčai, polemizavimas juodu suartino. Nežiūrint Albos peišu, išorinio nešvarumo ar pa-linkimo į alkoholį, Anelei teko jį kvieisti į šeimos šventes. Ki-tų svečių tarpe, su savo į mar-gaspalvį daušų paukštį panašia žmonele, šlovis visados išsiskir-davo išvaizda, manieromis, dra-bužiais, net kalbėjimu. Dažniau-sia jau įgėręs, Alba ne vietoje įsiterpdavo sakyti kalbų, reikš-ti protestų kažkokiais jį domin-čiais klausimais. Abudu atrodė tarytum iš kitos planetos, ypač egzotiškai pasipuošusi, auskaro-ta jo brunetė žmona.

Kiti svečiai tik traukydavo pe-čius, šalinosi jų, o ne kartą išsi-terpdavo Draugužiams:

— Is kur jus ištraukė tokius egzempliorius?

Kai kas kai-ką apie juos jau žinojo ar girdėjo. Stebėjosi kaip Draugužiai savo namuose pri-ima tokius nešvankėlius, beveik kutvelas. Į tokias pastabas Ka-zys bandydavo tik nujuokauti:

— Is balso pažinsi paukštį, iš darbo gi žmogų. Is rūbų spresti labai pavojinga. O šlo-vis juk poetas! Poetai, kaip ži-notė, dažniausia būna ekscent-riškai. Ne vienam kokio straigte-lio galvoje stinga... Aš per-daug nesijaudinu dėl žmonių išvaizdos. Labiau bijau blogų žmonių. Juk sakoma: "Bijok jaučio iš priešakio; arklis — iš užpakalio, o blogo žmogaus — iš visu pusių." Kol kas didelių blogybių šlovisi asmenyje nepas-tebėjau.

LIETUVIS LENKŲ PRIETELIS

Didžiajame penktadienį, š. m. balandžio mėn. 17 d. — rašo "Dziennik Zwiaskowy" Nr 108 — mirė Londone žymus rašyto-jas ir lietuvių visuomenės vei-kėjas, "Liewski Przyjaciel Po-lakow" (lietuvis lenkų priete-lus), Fabijonas Neveravičius.

Velionis buvo giręs 1900. lie-pos 6 d. Zemaitijoje. Pužų dvare. Nuo 1919 ligi 1935 metu tarnavo kariuomenė, kurį laiką inspe-ktorius pareigoje Lietuvos karo mokykloje. Pasitraukęs iš kariuomenės, atsidadė rašymui, bendradarbiavo radiofone.

Pirmasis jo kūrinys "Dienos ir Naktys" — psichologinis pa-pročių veikalas, pasirodė 1935 metais. Ypatinai žinomi buvo jo istoriniai apsakymai iš Lietu-vos-Lenkijos bendravimo laikų. Dviejų tomų veikale "Blaško-mos Pensnos", apimančius tri-respublikos padalinimus (Rze-czypospolity) 1772-1795 metuo-se, "Erškėčiai" veikale dėstomi 1931 m. lapkričio sukilimo lai-kų apsakymai. "Gulbių sala" vei-kale aprašoma apie Zigmuntą Augustą ir Barbarą Radvilaitę.

Nepriklausomos Lietuvos lai-kais pasirodė trys Neveravičiaus vertimai iš lenkų kalbos į lietu-vių: Stepono Žeromskio — "Nuo dėmės istorija", W. S. Reymon-to — "Kaimiečiai" ir "1794 m. Paskutinis Respublikos Seimas". Už pastarąjį darbą gavo 1939 m. lenkų PEN klubo Varšuvoje

premiją.

Neveravičius, anot Wieslaw A. Lasocki, karštai troško gerų Lenkijos-Lietuvos santykių. Emi-gracijoje Londone, įkūrė lenkų-lietuvių "Adomo Mickevičiaus"

vardo draugiją ir buvo jos akty-viu nariu; palaikė draugiškus bei prieteliškus santykius su daugeliu lenkų; paruošė lenkų-lietuvių kalbų vadovėlių ir para-šė platų straipsnį apie lietuvių kultūros plėtotę bei patvarumą.

Straiptis pasirodė Stepono Ba-toros universiteto Vilniuje iš-

leistame Visuomenės Akademi-jos leidiny. Be to, išvertė Gab-rieliės Zapolskos "Moralnosce pa-ni Dulskiej" (Moralė ponios Duls-ko) veikalą, kuris 1950 m. bu-vo lietuvių išstatytas Londone benroj parodoj. Buvo vedęs len-kę Ireną.

Anot autoriaus: "Reikia turė-ti vilties, kad to žymaus žmo-gaus, rašytojo ir publicisto in-tencijos, dviejų broliškų tautų-lenkų-lietuvių suartėjimui pas-tangos taps suprastos ir ams š vaisių", baigė autorius.

P. L.

premiją.

Neveravičius, anot Wieslaw A. Lasocki, karštai troško gerų Lenkijos-Lietuvos santykių. Emi-gracijoje Londone, įkūrė lenkų-lietuvių "Adomo Mickevičiaus"

vardo draugiją ir buvo jos akty-viu nariu; palaikė draugiškus bei prieteliškus santykius su daugeliu lenkų; paruošė lenkų-lietuvių kalbų vadovėlių ir para-šė platų straipsnį apie lietuvių kultūros plėtotę bei patvarumą.

Straiptis pasirodė Stepono Ba-toros universiteto Vilniuje iš-

leistame Visuomenės Akademi-jos leidiny. Be to, išvertė Gab-rieliės Zapolskos "Moralnosce pa-ni Dulskiej" (Moralė ponios Duls-ko) veikalą, kuris 1950 m. bu-vo lietuvių išstatytas Londone benroj parodoj. Buvo vedęs len-kę Ireną.

Anot autoriaus: "Reikia turė-ti vilties, kad to žymaus žmo-gaus, rašytojo ir publicisto in-tencijos, dviejų broliškų tautų-lenkų-lietuvių suartėjimui pas-tangos taps suprastos ir ams š vaisių", baigė autorius.

P. L.

premiją.

Neveravičius, anot Wieslaw A. Lasocki, karštai troško gerų Lenkijos-Lietuvos santykių. Emi-gracijoje Londone, įkūrė lenkų-lietuvių "Adomo Mickevičiaus"

vardo draugiją ir buvo jos akty-viu nariu; palaikė draugiškus bei prieteliškus santykius su daugeliu lenkų; paruošė lenkų-lietuvių kalbų vadovėlių ir para-šė platų straipsnį apie lietuvių kultūros plėtotę bei patvarumą.

Straiptis pasirodė Stepono Ba-toros universiteto Vilniuje iš-

leistame Visuomenės Akademi-jos leidiny. Be to, išvertė Gab-rieliės Zapolskos "Moralnosce pa-ni Dulskiej" (Moralė ponios Duls-ko) veikalą, kuris 1950 m. bu-vo lietuvių išstatytas Londone benroj parodoj. Buvo vedęs len-kę Ireną.

Anot autoriaus: "Reikia turė-ti vilties, kad to žymaus žmo-gaus, rašytojo ir publicisto in-tencijos, dviejų broliškų tautų-lenkų-lietuvių suartėjimui pas-tangos taps suprastos ir ams š vaisių", baigė autorius.

Straiptis pasirodė Stepono Ba-toros universiteto Vilniuje iš-

leistame Visuomenės Akademi-jos leidiny. Be to, išvertė Gab-rieliės Zapolskos "Moralnosce pa-ni Dulskiej" (Moralė ponios Duls-ko) veikalą, kuris 1950 m. bu-vo lietuvių išstatytas Londone benroj parodoj. Buvo vedęs len-kę Ireną.

Anot autoriaus: "Reikia turė-ti vilties, kad to žymaus žmo-gaus, rašytojo ir publicisto in-tencijos, dviejų broliškų tautų-lenkų-lietuvių suartėjimui pas-tangos taps suprastos ir ams š vaisių", baigė autorius.

Straiptis pasirodė Stepono Ba-toros universiteto Vilniuje iš-

leistame Visuomenės Akademi-jos leidiny. Be to, išvertė Gab-rieliės Zapolskos "Moralnosce pa-ni Dulskiej" (Moralė ponios Duls-ko) veikalą, kuris 1950 m. bu-vo lietuvių išstatytas Londone benroj parodoj. Buvo vedęs len-kę Ireną.

Anot autoriaus: "Reikia turė-ti vilties, kad to žymaus žmo-gaus, rašytojo ir publicisto in-tencijos, dviejų broliškų tautų-lenkų-lietuvių suartėjimui pas-tangos taps suprastos ir ams š vaisių", baigė autorius.

Straiptis pasirodė Stepono Ba-toros universiteto Vilniuje iš-

leistame Visuomenės Akademi-jos leidiny. Be to, išvertė Gab-rieliės Zapolskos "Moralnosce pa-ni Dulskiej" (Moralė ponios Duls-ko) veikalą, kuris 1950 m. bu-vo lietuvių išstatytas Londone benroj parodoj. Buvo vedęs len-kę Ireną.

Anot autoriaus: "Reikia turė-ti vilties, kad to žymaus žmo-gaus, rašytojo ir publicisto in-tencijos, dviejų broliškų tautų-lenkų-lietuvių suartėjimui pas-tangos taps suprastos ir ams š vaisių", baigė autorius.

Straiptis pasirodė Stepono Ba-toros universiteto Vilniuje iš-

leistame Visuomenės Akademi-jos leidiny. Be to, išvertė Gab-rieliės Zapolskos "Moralnosce pa-ni Dulskiej" (Moralė ponios Duls-ko) veikalą, kuris 1950 m. bu-vo lietuvių išstatytas Londone benroj parodoj. Buvo vedęs len-kę Ireną.

Anot autoriaus: "Reikia turė-ti vilties, kad to žymaus žmo-gaus, rašytojo ir publicisto in-tencijos, dviejų broliškų tautų-lenkų-lietuvių suartėjimui pas-tangos taps suprastos ir ams š vaisių", baigė autorius.

Straiptis pasirodė Stepono Ba-toros universiteto Vilniuje iš-

leistame Visuomenės Akademi-jos leidiny. Be to, išvertė Gab-rieliės Zapolskos "Moralnosce pa-ni Dulskiej" (Moralė ponios Duls-ko) veikalą, kuris 1950 m. bu-vo lietuvių išstatytas Londone benroj parodoj. Buvo vedęs len-kę Ireną.

Anot autoriaus: "Reikia turė-ti vilties, kad to žymaus žmo-gaus, rašytojo ir publicisto in-tencijos, dviejų broliškų tautų-lenkų-lietuvių suartėjimui pas-tangos taps suprastos ir ams š vaisių", baigė autorius.

Straiptis pasirodė Stepono Ba-toros universiteto Vilniuje iš-

leistame Visuomenės Akademi-jos leidiny. Be to, išvertė Gab-rieliės Zapolskos "Moralnosce pa-ni Dulskiej" (Moralė ponios Duls-ko) veikalą, kuris 1950 m. bu-vo lietuvių išstatytas Londone benroj parodoj. Buvo vedęs len-kę Ireną.

Anot autoriaus: "Reikia turė-ti vilties, kad to žymaus žmo-gaus, rašytojo ir publicisto in-tencijos, dviejų broliškų tautų-lenkų-lietuvių suartėjimui pas-tangos taps suprastos ir ams š vaisių", baigė autorius.

Straiptis pasirodė Stepono Ba-toros universiteto Vilniuje iš-

leistame Visuomenės Akademi-jos leidiny. Be to, išvertė Gab-rieliės Zapolskos "Moralnosce pa-ni Dulskiej" (Moralė ponios Duls-ko) veikalą, kuris 1950 m. bu-vo lietuvių išstatytas Londone benroj parodoj. Buvo vedęs len-kę Ireną.

Anot autoriaus: "Reikia turė-ti vilties, kad to žymaus žmo-gaus, rašytojo ir publicisto in-tencijos, dviejų broliškų tautų-lenkų-lietuvių suartėjimui pas-tangos taps suprastos ir ams š vaisių", baigė autorius.

Straiptis pasirodė Stepono Ba-toros universiteto Vilniuje iš-

leistame Visuomenės Akademi-jos leidiny. Be to, išvertė Gab-rieliės Zapolskos "Moralnosce pa-ni Dulskiej" (Moralė ponios Duls-ko) veikalą, kuris 1950 m. bu-vo lietuvių išstatytas Londone benroj parodoj. Buvo vedęs len-kę Ireną.

Anot autoriaus: "Reikia turė-ti vilties, kad to žymaus žmo-gaus, rašytojo ir publicisto in-tencijos, dviejų broliškų tautų-lenkų-lietuvių suartėjimui pas-tangos taps suprastos ir ams š vaisių", baigė autorius.

Straiptis pasirodė Stepono Ba-toros universiteto Vilniuje iš-

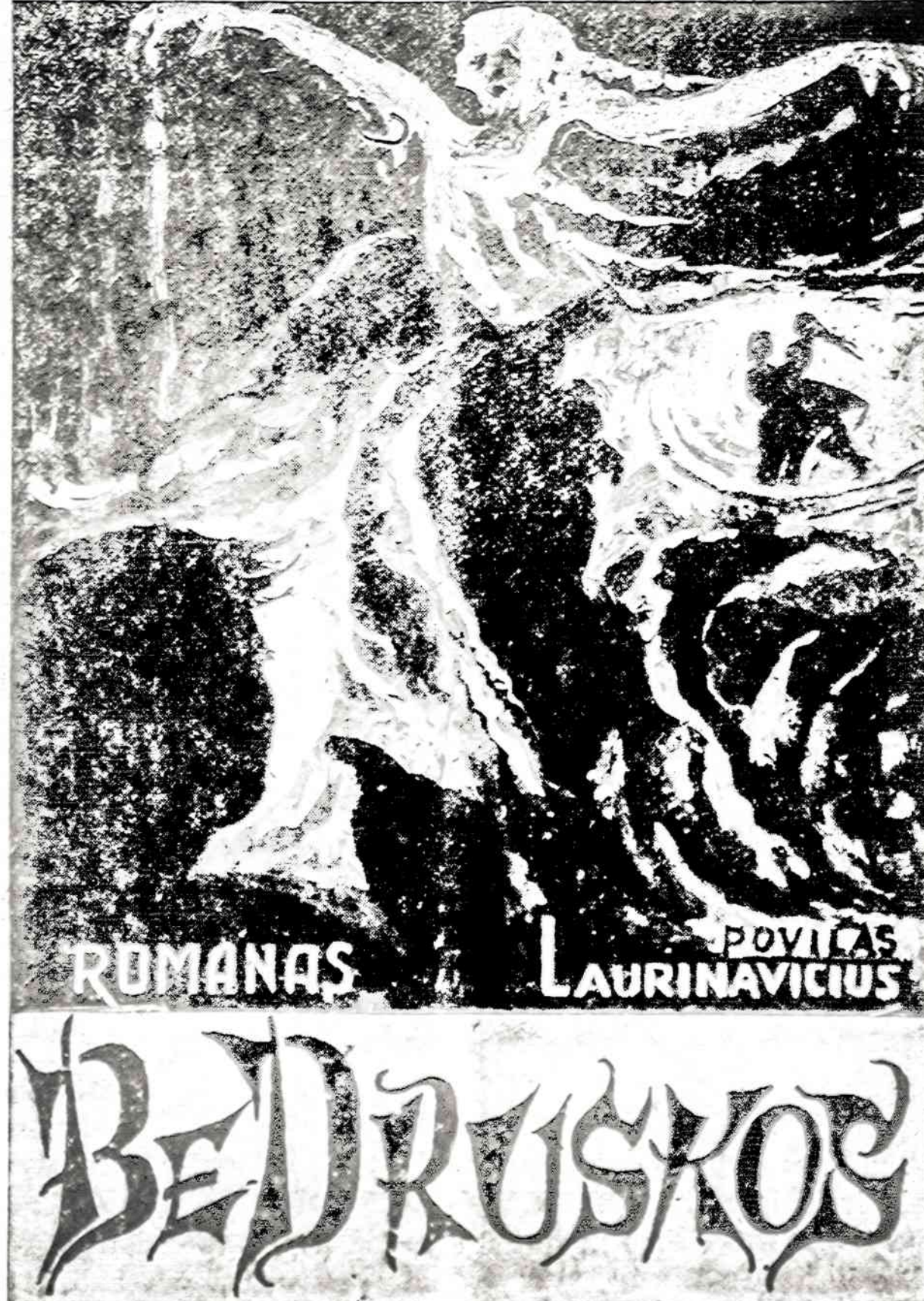
leistame Visuomenės Akademi-jos leidiny. Be to, išvertė Gab-rieliės Zapolskos "Moralnosce pa-ni Dulskiej" (Moralė ponios Duls-ko) veikalą, kuris 1950 m. bu-vo lietuvių išstatytas Londone benroj parodoj. Buvo vedęs len-kę Ireną.

Anot autoriaus: "Reikia turė-ti vilties, kad to žymaus žmo-gaus, rašytojo ir publicisto in-tencijos, dviejų broliškų tautų-lenkų-lietuvių suartėjimui pas-tangos taps suprastos ir ams š vaisių", baigė autorius.

Straiptis pasirodė Stepono Ba-toros universiteto Vilniuje iš-

leistame Visuomenės Akademi-jos leidiny. Be to, išvertė Gab-rieliės Zapolskos "Moralnosce pa-ni Dulskiej" (Moralė ponios Duls-ko) veikalą, kuris 1950 m. bu-vo lietuvių išstatytas Londone benroj parodoj. Buvo vedęs len-kę Ireną.

Anot autoriaus: "Reikia turė-ti vilties, kad to žymaus žmo-gaus, rašytojo ir publicisto in-tencijos, dviejų broliškų tautų-lenkų-lietuvių suartėjimui pas-tangos taps suprastos ir ams š vaisių", baigė autorius.

404 puslapių. Kaina \$8. Persiuntimas \$1.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

- LITERATURA, lietuvių literatūros, menų ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstą, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciuo, P. Joniko, V. Stankos, J. Raukčio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šleikio, V. Kašubos, A. Rūčkėtelės ir A. Varno kūrybos poveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.
- DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tau-tinių žokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojan-tiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.
- VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūko aprašy-tas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslis to laikotarpio buities lite-ratūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.
- LIETUVISKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskričių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$6.
- KĄ LAUMĖS LEME, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsi-minimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pir-maisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.
- JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesupras-tas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinsko knygoje apie Julijaus Janonio gyvenimą ir poe-ziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.
- SATYRINĖS NOVELĖS, M. Zoschenko kūryba, J. Valafčio vertimas. 200 pusl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2. Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštu, pridėti dolerį persiuntimo išlaidoms.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
MARIJA NOREIKIENĖ
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
MAISTAS IS EUROPOS SANDELIŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737
V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ
2759 W. 71st St., Chicago, Ill.
• ROFININGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS
Atdara šiokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.
D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas
Tel. 476-2206

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6108

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	pusel metų	\$22.00
Subscription Rates:	tris mėnesius	\$15.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year; other countries \$48.00 per year.	vienam mėnesiui	\$ 4.00
	Kanadoje:	
	metams	\$45.00
	pusel metų	\$24.00
	vienam mėnesiui	\$ 5.00
	Užsieniuose:	
	metams	\$48.00
	pusel metų	\$26.00
Nuo sausio pirmos dienos Dienraščio kainos:		
Chicago ir priemiestiuose:		
metams	\$45.00	Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. 421-6100.
pusel metų	\$24.00	
tris mėnesiams	\$12.00	
vienam mėnesiui	\$ 5.00	
Kitose JAV vietose:		
metams	\$40.00	P pinigų reikia atsiųsti pašto Moneta Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

Lietuviams baisus Birželis

Lietuvoje birželis yra pats gražiausias mėnuo, tačiau Lietuvos gyventojams birželis tapo pačiu baisiausiuoju mėnesiu. 1940 metų birželio 15 dieną į Lietuvą įsiveržė ginkluotos Sovietų Sąjungos karo jėgos, o 1941 metų birželio 23 dieną lietuviai sukilo prieš Lietuvą okupavusias ginkluotas Sovietų karo jėgas.

Sios dvi birželio datos vyresnio amžiaus lietuviams tapo pačiomis baisiausiomis jų gyvenime. Iki 1940 metų lietuviai gyveno, dirbo, taupė ir mokėsi pagal savo išgalę. Niekas lietuvių taip žiauriai neskrizdė, kaip į kraštą įsiveržęs rusas. Lietuvių išveržęs rusas pradėjo bolševikiškai šeiminkauti. Pradėjo įtakingesnių lietuvių areštus, kankinimus ir žudynes. Vyresnieji labai gerai prisimena, kaip Lietuvon įvygiavo Sovietų karo jėgos ir jau anksčiau Maskvai pradėjo dirbti pardsavėliai. Antanas Sniečkus, turtingo Suvalkijos ūkininko sūnus, buvo išėjęs čekistų kursus, kurį laiką slapstėsi Kauno apylinkėje, o kai rusai peržengė sieną, tai jis užėmė Vidaus reikalų ministeriją, pasirinko vieną ištikimą direktorių, o kitiems įsakė eiti į policijos nuovadas ir pasiduoti naujai policijos vadovybei. Dar nebuvo sudaryta rusiškoji valdžia okupuotoje Lietuvoje, kai Antanas Sniečkus, atsivedęs ištikimų ginkluotų žmonių būrį, pradėjo suimti mokytojus, inteligentus, valstybės tarnautojus, karius, policininkus, kurie galėjo būti okupantams pavojingi.

Dar pavojingesnis buvo 1941 metų birželis. Rusai žinojo, kad vokiečių karo jėgos rengiasi įsiveržti į Lietuvą, bet Stalinas tomis žiniomis nenorėjo tikėti. Jis negalėjo įsivaizduoti, kad Hitleris, gavęs tokią didelę paramą iš Sovietų Sąjungos karui vesti, galėtų įsiveržti į Sovietų teritoriją. Stalinas netikėjo, bet vokiečių karo jėgos, lėkėtuais pranešusios apie karo pradžią, pradėjo veržtis į rusų pavergtą Lietuvą.

Sovietų kariai nepajėgė pasipriešinti vokiečių karo jėgoms, bet Sovietų policija jau buvo suėmusi tūkstančius lietuvių, uždarė juos į galyjinius vagonus ir paskubomis vežė į Rytus. Vežė be maisto, be drabužių ir net be vandens. Vežė senus, sveikus ir ligonius. Išvežtieji nuklojo lavonais visus Sovietų geležinkelius, vedančius į ry-

tus ir šiaurę. Ko rusai nespejo išvežti, tai žudė vietoje. Vienus išžudė Praveniškių stovyklose, kitus sukaudė Reinių miškelyje, o trečiuosius kulkosvaidžiai pribagė jau Gudijos teritorijoje.

Lietuvoje gimusiems ir nepriklausomoje Lietuvoje gyvenusiems žmonėms minėtų metų birželis buvo pats žiauriausias. Kol jie bus gyvi, tai su ašaromis prisimins tuos žiaurius laikus. Amerikoje gyvenusieji lietuviai, patyrę apie tuos tragiškus laikus, kiekvienais metais pradėjo minėti Tragiškąjį Birželį. Amerikos Lietuvių Taryba tuos įvykius mini nuo 1940 metų. Kai Amerikos lietuviai patyrė apie Lietuvos okupaciją, tai 1940 metais sušaukė didelį protesto mitingą. O kai gavo daugiau žinių apie kruvinas birželio dienas Lietuvoje, tai vis ruošia tragiškų birželio įvykių minėjimą. Kiekviename didesniame mieste, kur yra gausnis lietuvių skaičius, prisimena Birželio tragediją.

Šiais metais Chicago Lietuvių Taryba paminės Birželio įvykius. Praeitais metais Birželio įvykių paminėjimui vadovavo panelė Euphrosine Mikužytė. Šiais metais Birželio tragedijos minėjimui vadovaus naujas Chicago Lietuvių Tarybos pirmininkas. Jam pritarė didžiosios Chicago lietuvių organizacijos. Chicago Marquette Parko lietuvių bažnyčioje bus pamaldos už žuvusius lietuvius, o vėliau didžiojoje parapijos salėje gerai informuoti lietuviai sakys kalbas apie Birželio įvykius Lietuvoje.

Iki šio meto Amerikos lietuviai vieningai minėjo Birželio tragediją. Tik tai praėjusiais metais vienas naujas politikas, vietoj lankyti ALTO ruošiamame Birželio įvykių minėjime, ragino savo draugus važiuoti į miesto centrą ir paklausti giesmių, kuriose ne vienu žodžiu neužsimenama apie tragiškus Birželio įvykius. Šįmet visa Baltijos Amerika rengiasi Birželį paminėti, bet vienas „visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas“ pradėjo rašyti laiškus lietuviškų organizacijų pareigūnams, kviesdamas juos pasiklausti ne Sovietų okupantų darytų skriaudų, bet pasakų apie naująją Europą ir pasiklausti buvusių „ministerių“ kalbų apie naciams teiktą pagalbą „naujamai Europai“ statyti. Tas pats „neopolitikas“, kalęs jaunimui į galvą, kad nereikia domėtis politika, o dabar kviečia politinius veikėjus pasiklausti, kaip Amerikos ir Kanados lietuviškas jaunimas įsijungs į jo vedamą „visuomeninę tarybą“. Tas pats organizatorius, atkakliai griovęs ALTą, bet nepajėgęs jo sugriauti, dabar bando įtakingesnius ALTO atstovus sužavėti šį savaitgalį. New Yorke ruošia antrąją „visuomeninių reikalų“ konferenciją. Jis nekviečia organizacijų atstovų pasitarti, ką jis rengiasi daryti, nes jis su jais nesitaria. Jis kviečia juos pasizūrėti, ką jis daro.

Jis parinko Vytautą Kutkų JAV LB vadovybėn, o dabar pasakoja, kad jis veikia Kutkaus priežiūroje.

Antras zuikis, kurį šis „neopolitikas“ bando nušauti, tai sumažinti Amerikos lietuvių ruošiamus Birželio įvykių minėjimus. Jis bando sudaryti įspūdį, kad mažytės jo grupės vadovaujamas „visuomeninių reikalų“ komitetas gali būti naudingesnis Lietuvos laisvės kovai, negu ilgas metus dirbtas, ryšius su amerikiečiais užmezgęs ALTO ir VLIKo vedamas darbas. Pas jį pinigų kaip šieno. Jis gali jais švaistytis ilgoms kelionėms ir susirinkimams reikalingoms salėms, bet iki šio meto nieko naudingo dar neatliko. Noras vadovauti pas jį didelis, bet atliktais darbais jis gali pasirodyti tik paties rašytame popieriuje. Jam pavyko atitraukti nuo lietuvių visuomeninio gyvenimo negalvojančią jaunimą, bet didelės Amerikos lietuvių daugumos jis nepajėgęs atitraukti iš Ame-

i. Augius

Grafika

VI. BAKČNAS

PASTABOS IŠ TOLO

Stambios aukos lietuviškiems reikalams

Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų valdyba savo paskutiniame posėdyje paskyrė 1000- vieną tūkstantį) dolerių Lietuvos generalinio konsulato (Los Angeles) išlaidoms padengti, kitais žodžiais — to konsulato išlaikymui, nes kaip žinoma — garbės konsulai (nei jų įstaigos) atlyginimo ar išlaidoms padengti jokių sumų iš kokių nors „valdiškų“ fondų negauna.

Taip pat tame posėdyje paskirta 500 dolerių ir auka Los Angeles šv. Kazimiero lietuviškos mokyklos jaunimo kelionei į lietuviškus kursus „Dainavoje“, kurie įvyks vasaros atostogų metu.

Tautiniai Namai, kurių pirminku jau eilę metų yra Jonas PETRONIS, yra didelis ramstis lietuviškame gyvenime daugeliui organizacijų, ypač lietuviškam jaunimui, nes daug kam salė duoda nemokamai, o dabar

stambia suma dar parėmė ir konsulato reikalus. „Spindulio“ jaunimui salė repetuoti buvo duodama veltui, o kai dabar į „Spindulio“ 25 metų veiklos sukaktuvinių tautinių šokių ir dainų festivalį sugužėjo jaunimo net iš Denverio ir San Francisco, tai ir ta proga jaunimo susipažinimo vakarui-šokiams Tautinių Namų salė buvo duota „nemokamai“.

Vienas Tautinių Namų kambarys pastoviai išnuomotas jaunimui už vos 37,50 dol. mėnesiui, kai normaliai tas kambarys duotų ir net 475 dolerius mėnesiui nuomos, nes Tautiniai Namai yra biznio rajone ir tokios nuomos mokamos ten už tolygaus ploto patalpas. Lengva suprasti — kokią milžinišką paslaugą Tautiniai Namai daro lietuviškam jaunimui.

DVI LIETUVES IŠ KALIFORNIJOS

rikos lietuviams žinomo ir lietuvių laisvei naudingo kelio.

Birželio mėnesį lietuviai privalo prisiminti 1940 ir 1941 metų Birželio įvykius. Lietuvos laisvės kovai svarbu juos prisiminti. Reikia ne tik juos prisiminti, bet jie privalo būti kalami į galvą amerikiečiams, kurie turės padėti lietuviams atgauti prarastą laisvę. Amerika yra pasiryžusi padėti visoms pavergtoms tautoms. Ji privalo padėti ir lietuviams. Negalime leisti „neopolitikams“ ardyti šio darbo.

Birželio 5,6 ir 7 d.d. Washington, D. C., įvyko „National Republican Heritage Group Council“ konvencija, kurioje dalyvavo ir dvi moterys lietuvės iš Los Angeles: Liucia Mažeikienė — Lietuvių Respublikonų Federacijos Čikagoje vicepirmininkė, kaip viena iš tos federacijos atstovų ir Bronė Skirėnė — atstovaujanti Kalifornijos valstijos Respublikonų Tautinių Grupių Tarybą. Konvencijos metu įvyko ir atskirų tautybių posėdžiai.

DR. A. BUTKUS
SU 118 KLAUSIMŲ

Birželio 7-14 d. Los Angeles lietuvių parapijos salėje pranešimą apie lietuvių, senesnių kaip 30 metų amžiaus, surašinėjimą ir lietuviškų sodybių steigimo reikalą padarė JAV Lietuvių Bendruomenės Socialinių Reikalų Tarybos pirmininkas dr. Antanas Butkus. Klausytojų susirinko apie šimtas. Prelegentas gana glaudstame pranešime oastebėjo surašymo tiklo pagrindines mintis, trumpai apžvelgė surašinėjimo anketą, turinčią net 118 klausimų, taip pat nupasakojo lietuviškų sodybių steigimo planus ir darbus. Prelegentą publikai pristatė JAV Vakarų Apygardos pirmininkas R. Dabšys, kuris vėliau pravedė ir paklausimų (iš publikos) eilę. Klausimų buvo nedauda, į kuriuos prelegentas atsakinėjo irgi pakankamai aiškiai, trumpai. Publikai buvo išdalinta surašinėjimo anketos.

Publikos, turbūt, būtų buvę ir daugiau (o taip pat daugiau ir klausimų), bet pasitaikė tolimam sveičiui (dr. A. Butkui) su šokiu gana svarbiu pranešimu, čia labai nedėkinga diena: tuo pat metu Karužų „Villa Treka“ sveainėje vyko šaulių Juozo Daumanto kuopos susirinkimas, o Tautiniuose Namuose vėl kitas — Lietuvių Amerikos piliečių klubo — susirinkimas, ir... už poros valandų Hollywoode „Spindulio“ ansamblio 25 veiklos metų sukaktuvinis liaudies šokių ir dainų festivalis. To dar negana — parapijos mokyklos kambariuose tuo pat (pranešimo) laiku vyko dar du kažkokių kitų draugijų valdybų posėdžiai. Taigi — net šeši susirinkimai tuo pat laiku... Lietuviškam kalendoriui pas mus, Los Angeles, trūksta dar mažiausiai 10 savaitgalių, kad visoki parengimai-susirinkimai galėtų vykti vienas kitam (laiko atžvilgiu) netrukdant. Medžiaga naujam išradimui — kalendorius su 66 savaitėmis...

(Bus daugiau)

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

STEPONAS KAIRYS

LIETUVIŲ TAUTINIO ATGIMIMO SAJŪDIS

(Tęsinys)

Ryškų, bet laikinį ir jam atsitiktinį posūkį padarė „Varpas“ 1895 metų vasarą — jis suradikalėjo socialiniai ir iš dalies politiški. Pusantrų metų trukusio krypties pasikeitimo priežastis buvo dvejopa: nuo 7-ojo numerio „Varpa“ pradėjo redaguoti dr. Stasys Matulaitis, pakeitęs „ramųjį dėdę“ J. Kriaučiūną, ir į laikraščio bendradarbius labiau įsijungė Maskvos studentai lietuviai. Ir naujas redaktorius, ir maskviečiai studentai rodė aiškių simpatijų socializmui, ir dėl to „Varpo“ iki šiol užmirštas lietuvių darbininkų reikalas suaktyvėjo. Net bajoras Zemkalnis „Varpo“ 5-ame numeryje rašo straipsnį „Kur vargdienio pagalba“, kuriame dejuoja apie dvarų darbininkų vargus, bijodamas pasisakyti, kaip tie vargai būtų šalintini.

Jau 7-ame 1895 m. „Varpo“ numery prasidėjo griežtas ikišiolinis krypties puolimas. Straipsnis „Kritika ir bibliografija“ raide N pasirašęs autorius iš karto kerta iš peties. „Jau 12 metų pradėjo nuo pradžios mūsų judėjimo, o mes dar žingsnio pirmyn nepadarėme, išaiškindami kelius, kuriems turėtume eiti, idealus, kuriuos pasiekti turėtume.“ Puola patriotizma be konkretaus turinio. „Prie dabartinių sąlygų, — toliau sako N. — ne tas

tikrai myli Lietuvą, kuris laiko pakabines ant sienos Vytauto paveikslą, kuris dega patriotiška meile Lietuvai ir jos žmonėms, bet tas, kuris be to viso dar su atyda žiūri, kas gera yra pas kitus, idant galėtų nurodyti tai savo tautiečiams“. Ir kuo autoriai atrodo reikalinga kituose labiausiai susidomėti, tai — baisu pasakyti — socializmui ir socialistiniui sąjūdžiui, artėjančio XX šimtmečio būdingiausiu požymiu. Autorius nedvejodamas stoja už socialistinių idėjų skleidimą Lietuvoje ir kartu už griežtą kovą su carizmu.

N čia pat susilaukia ir atsakymo iš Literatūrinės Komisijos, atstovaujancios, atrodo, senąją „Varpo“ kryptį. Atsakymas kategoriškas ir nupeikiąs N skubotą radikalizmą. Bet dėl to socializmo kovotojai „Varpe“ nenurimo, ir jau 8-ame numery vėl tilpo straipsnis „Mūsų reikalai“, kuriame autorius primygtinai siūlo susirūpinti dvarų ir miestų darbininkų būkle, nes „tie darbininkai — nelaimingiausia dalis mūsų tautos“. Autoriaus visos simpatijos socializmo puseje.

Per visus 1895-6 metus, kur „Varpa“ redagavo St. Matulaitis, jame tilpo visa eilė socialistinės krypties straipsnių ir lygiagrečiai pradėjo atsirasti korespondencijų apie dvarų darbininkų būklę, apie tropininkus ir išeivių vargus. „Varpas“ vėl grįžo į senąją vagą, kai 1897 metų pradžioje laikraštį ėmė redaguoti Vincas Kudirka ir jį redagavo iki 1899 metų pusės. Per tą laikotarpį „Varpas“ neryškėjo politiška. Kai mirusį carą Aleksandrą III pakeitė Mykalojus II, ir daug kas

Rusijoje iš jo laukė liberalinių reformų, to paties laukė ir „Varpas“. Ir tik po to, kai 1895 metų sausio 29 dieną naujas caras savo kalboje iš visos Rusijos sušauktoms luomų delegacijoms pasakė, kad „beprotiškai nesvajotų“ apie caro valdžios susiaurinimą, tik po to ir „Varpo“ 4-ame numery tilpo vedamasis, kuriame buvo sakoma: „Lietuvių viltys (atgauti spaudą) išgaišo lig sapnas... Dėl to mums dabar daugiau nieko nelieka, kaip tiksliai... kova, kova už mūsų tautiškas ir ekonomiškas tiesas.“ Ir straipsnis baigiamas žodžiais: „Lietuvos negelbės ne caras, ne popiežius, ne kitos svetimos politiškos srovės, — mes patys savyje turime pagalbą ieškoti.“ Tai buvo skaudūs nusivylimo žodžiai.

Tą patį laikotarpį pažymėjo „Varpo“ kietas susirėmimas su klerikaline spauda. Paskaitęs „Tėvynės Sargo“ penkis numerius, Vincas Kudirka nebeiškentė ir sodriai-su juo atsiskaitė už visus varpininkų puolimus. „Bedavatkaudama Apžvalga susilaukė povaininkio sunaus „Tėvynės Sargo“ — sako V. K. — kuris pasirodė nieku negerensnis už motiną. Keliai vis labiau išsiskiria. 1895 metus baigdamas, „Varpas“ paduoda tokius skaičius: „Varpo“ skaitytojų 313, „Ūkininko“ 568 ir „Apžvalgos“ 980. Labai nedauda kad ir nelegaliai platinamiems laikraščiams.

Peržiūrėjau „Varpa“ iki 1902 metų galo. Pradedant nuo 1896 metų laikraštis turiniu nesustiprėjo ir nuo 1897 iki 1900 metų teėjo kas antras mėnuo kad ir su padidintu puslapių skaičiumi. Dau-

gumas straipsnių buvo kaip ir pripuolami, laikraestyje tilpė iš bendradarbių malonės. Straipsniais reaguojama (ir tai nevisuomet) tik į pačius ryškiuosius įvykius. Kiekviename numeryje kaitaliojasi beletristikos, savos ir verstinės. Dažniau savo raštais ima laikraštį gelbėti moterys — Bitė, Žemaitė, Lazdynų Pelėda. Maža korespondencijų, kai kuriose nė vienos, bet ir tilpusių daugumas „iš užsienių“. „Varpe“ būtų mažai jaučiamas Lietuvos gyvenimo pulsas, jei ne V. Kudirkos „Tėvynės Varpai“ — Kudirka įkandžiai seka, kas vyksta savoj pastogėj, kaip paliečiami lietuviškieji reikalai kur kitur, ir jo „T. V.“ atkuria kad ir nepilną sąjūdžio vaizdą.

1898 metų gale „Varpas“ mini savo 10 metų sukaktį liūdais žodžiais: „Nors redakcija buvo iš anksto kvietusi bendradarbius, kad raštai prisidėtų tam reikšmingam dešimtmečiui paminėti, teatsiliepė vienas... „Tėvynės Sargas“. Atsiliepė šiltu žodžiu, savo ilgoką sveikinimą baigdamas nelauktais linkėjimais: „Sveiks, pirmasis lietuviškas organe, kurs pirmas taip ilgai ištverė ant sargybos Lietuvos tiesų! Sveika tarp mūsų santarmė! Šalin šnairavimai ir asabiškos neapykantos!“

(Bus daugiau)

SVENTO RASTO TYRINETOJAI duoda veltui kietais viršeliais įrašta knyga apie Sventąjį Rastą. Pirmi atėjusieji į Naujienas galės gauti: 1) "Amžių planą", 374 psl., vardų rodyklės, arba 2) "Kasdieninė dangiškoji mana", 200 psl., kasdieniniai pamokymai, arba 3) "Laikas prisitarti", 358 puslapių.

Knygas veltui gaus pirmi atėjusieji. Kas norės daugiau šios rūšies knygų, tai prašoma kreiptis į:

SVENTO RASTO TYRINETOJAI
5421 So. Mozart Avenue,
Chicago, IL 60632

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika.
Medicinos direktorius
734 S. Main St., Westchester, IL
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antra šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKA
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinus
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

**INKSTŲ, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGAS**
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telefonas: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
2EMA KAINA
Prilimam Master Charge
ir VISA kortelės.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BÄRCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 8:30-4:30
val. popiet. Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Vedėja — Aldona Daukus
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDIONYTĖ
Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakaro. Visos laidos, iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.

St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

PATS SKAITYK IR DAP KAITUS PÄRÄGINÄ SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJENOS"

SUSIRINKIMŲ PRANESIMAI

Lietuvių Našių ir Našiukų Draugiško klubo susirinkimas įvyks penktadienį, birželio 12 d., Vycų sraje, 47th St. ir Campbell Ave. pradžia 6 val. vak. Bus užkandžių. Nara. prašomi gausiai dalyvauti.
Nut. rast. E. McNamee

Amerikos Lietuvių Piliiečių Pašalpos klubo pusmetinis parų susirinkimas įvyks sekmadienį, birželio 14 d., 1 val. popiet. Anetės Kojak saule, 4500 S. Taiman Ave. Nara. kviečiame atsilankyti. Yra svarbių reikalų aptarti. Nepamirškite užsukti duokles, kad neiktumete suspenduoti, nes po šio susirinkimo klubas turės 2 mėnesių atostogas; reikalaujame, kreipkitės į mūsų rastinukę bernice Žemgulis tel. 847-2679. ro susirinkimo bus vašes.
Rose Didžgalvis, rast.

Žemaičių Kultūros klubo pusmetinis naru susirinkimas įvyks trečiadienį, birželio 17 d., 1 val. popiet. Anetės Kojak saule, 4500 So. Taiman Ave. Nara. prašomi atsilankyti. Yra svarbių reikalų aptarti. Po šio susirinkimo klubas turės 2 mėnesių atostogas. Reikalaujame, kreipkitės į valdybos narius arba į Rožę Didžgalvis, tel. 927-8660. Po susirinkimo bus vašes.
Rožė Didžgalvis, rast.

ELEKTROAKUMULIATORIŲ AUTOMOBILIŲ ATEITIS

(Atkelta iš antro puslapio)

Dabartinė EA-1 akumulatorinė technologija yra ribota, tai pritaikant susisiekimo priemonėms. EA-1 sistema išskrauna nuvažiuojant 30-50 mylių atstumą, o po to reikalinga 8-10 valandų laiko pakrovimui. Tokia sistema gali prie geriausių sąlygų patenkinti tik apie 10% visų varotojų. Be to, šios sistemos yra trumpas amžius, šiuo metu siekia maždaug du metus, pasižymi palyginamai dideliu svoriu ir tūriu. Žymiai pagerinta EA-2 sistema šiuo metu yra laboratorinė. Ji bandymų stadijoje. Žada sekančių 5-10 metų laikotarpyje prailginti tarp pakrovimų nuvažiuojamą atstumą nuo 100 iki 150 mylių. Tai patenkintų visus vietinio susisiekimo poreikius.

rus, kuris išplėstų EA-2 tipo automobilį parką iki 30-40%. Priešingai, kad 1.3 autoparko turės EA-2 sistema, galimas metinis skvsto kuro sutaupymas sieks apie 400 mil. statinų, kas sumažins importuojamos alyvos kieki maždaug vienu penktadaliu. Kad pritaikymas EA-2 sistemos yra artima realybė, galima spręsti š General Motors Corp pranešimo, jog elektroautomobilių gamyba prasidės 1985-6 metų pradžioje. FO2 sistema pasižymi mažesniu svoriu, kuri, kuris maždaug penkis metus, ir 1.3 mažesniu svoriu negu EA-1 sistema.

Šiuo metu centriniam EA sistemos lygį reikalinga EA-3 sistema, tuometiškai sekantys charakteristikos:

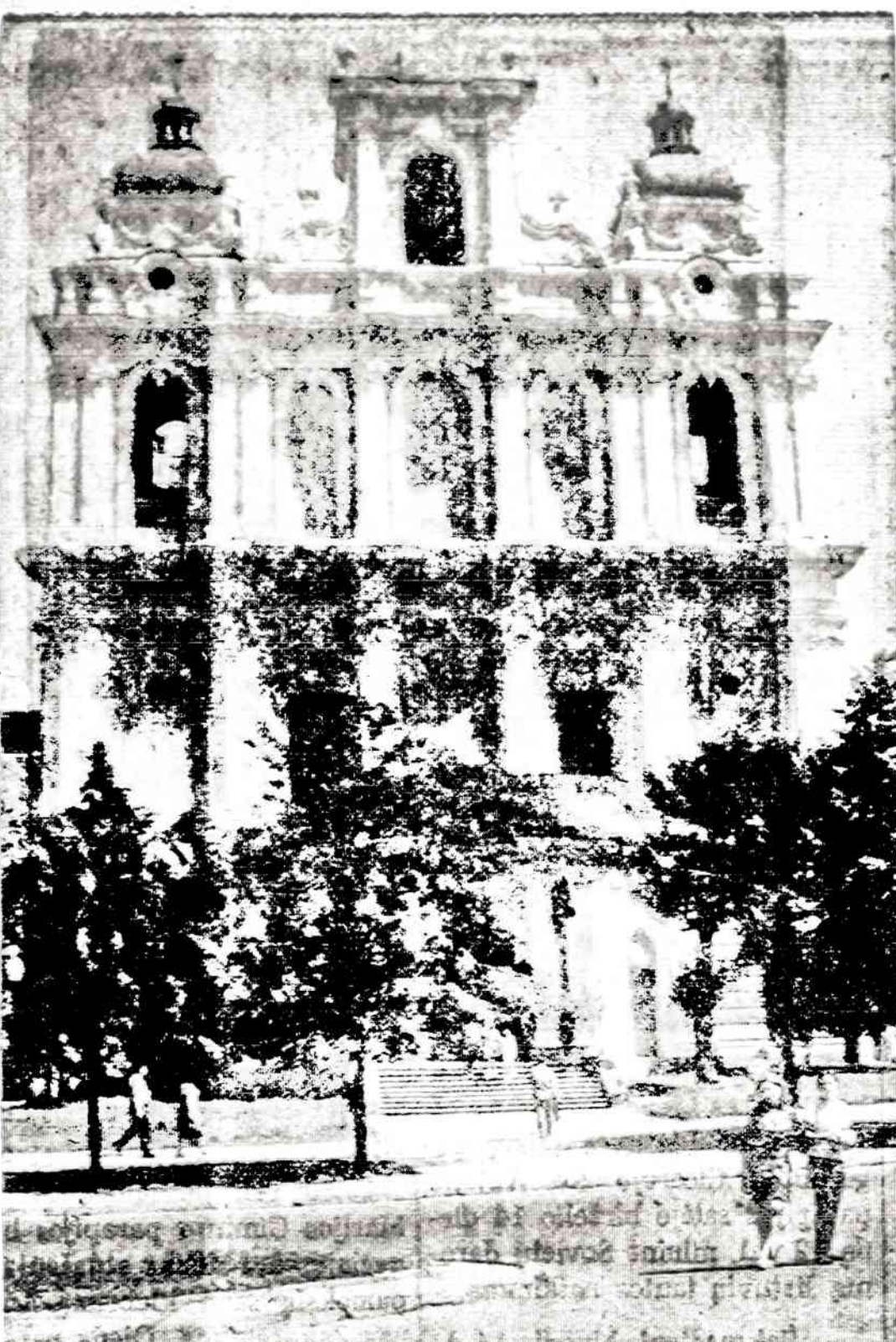
1. Nuvažiuojamas atstumas — 300 mylių minimumas.
2. Pakrovimo laikas tarp 15 min. ir 2 val.
3. Sistemos svoris, nedidesnis kaip 1.3 automašinos svorio.
4. Automobilio kaina ir operacinės išlaidos turi būti nedidesnės kaip benziniinio automobilio kaina bei išlaidos.

Deja, pagal dabartinę technologijos lygį, EA-3 sistema dar neišvystyta, ir net geriausios tyrimų laboratorijos nėra pasiekusios šių charakteristikų.

Tenka padaryti išvadą, kad EA-1 sistema gal būtų naudinga netaps komerciniais sėkminga dėl savo ribotumo. EA-2 sistema jau yra pradiniame produkcijos planavimo stadijoje ir priimanti, kad ji kaina ir operaciniu amžiumi galės konkuruoti su benziniiais automobiliais, galima tikėtis, kad ji masiniai bus panaudota jau netolimoje ateityje. Tačiau išvystymas EA-3 sistemos šiuo metu dar nepasiekė realybės ir kažin ar kada pasieks. "Is Technikos Žodžio"

KOKIĄ TIKYBĄ TUREJO LIETUVIAI PRIEŠ KRIKŠČIONYBĖS PRIĖMIMĄ

Senaisiais laikais, kai dar nebuvo įsigalėjusi krikščionybė, įvairiose pasaulio vietose buvo pasireiškę vadinamieji stabmeldžiai arba pagoniai. Bet lietuvių gyvenamose vietose tos pagonybės ar stabmeldybės nebuvo, nes lietuviai jau buvo įpratę galvoti apie vieno Dievo buvimą. Kai Lietuvoje įsišalėjo krikščionybė, tad įvairios Lietuvos vietose pasireiškėdavo dar senoviški Dievo garbinimo apraščiai. Aš čia trumpai papasakosiu apie vieną tokį garbinimo pa-

Šv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje

protį, 1898 metais birželio mėn. pabaigoje aš grįžau į mano tėviškės namus iš Kalvarijos miesto pradžios mokyklos, ir namuose pamaciau prie vaisių stalo sėdintis du svečius. Ir man teko prie to stalo atsistėti. Tuojau pasigirdo didelis danguje griausmas ir pro langą buvo matyti smarkus lietus. Tuo momentu vienas svečias atsistojo ir susukė: "Jau Dievulis barasi!" Tada visi pasišalino nuo stalo ir atsiklaupė ant grindų pasimelsti. Man taip pat buvo įsakyta pasimelsti.

Tas perkūno griausmas neilgai tęsėsi, ir tada vėl visi atsistėjo prie stalo valgyti išdėstytus patiekalus. Toks garbinimo paprotys Lietuvoje neilgai tęsėsi, maždaug du ar tris metus.

A. Kelmūtis

GYDYMAS JUOKU

"Trys minutės juoko atstoja 15 minučių rytinės gimnastikos. Todėl juokites". Taip per televiziją pataria Norvegijos gydytojas Royal.

Jis tvirtina, kad juokas skatina plaučių veikimą, stiprina krūtinės raumenis, pagerina medžiagų apykaitą. Panašias išvadas jis turėjo septynias žmonas?...

padarė ir kiti gydytojai. Jie parėnka trumpus juokingus filmus ir juos rodo ligoniams, atskirai parinkdami kiekvienam, kas jam gali būti juokingiausia.

TIESĄ SAKĖ

Sutikęs šlitiuojantį pilietį policininkas paklausė, kur jis eina. "Aš nežinau", atsakė pilietis. Policininkas susidomėjo ir klausimą pakartojė, gaudamas vis tą patį atsakymą. Policininkas pilietį nusivedė į daboklę. "Koks buvo išrokavimas tokiu atsakymu erzinti policininką ir pats sau pridaryti nemalonumų?" paklausė pilietį advokatas.

Pilietis visiška nuoširdžiai atsakė: "Dėlo, kad aš tikrai nežinojau kur einu. Išėjau truputį pavaiškėti ir atsidūriau štai kur. Na, ar tai ne įrodymas, kad tiesą sakiau?"

Gera priežastis

— Ar skaite istorijoje, kad Saliomonas visuomet būdavo rimtas ir niekuomet nesijuokdavo? — Taip, skaičiau. Bet ar tu tinės raumenis, pagerina medžiagų apykaitą. Panašias išvadas jis turėjo septynias žmonas?...

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
CHARLES STASUKAITIS
VESINAMA LAI DOTUVIŲ KOPLYCIA
— GORDON FUNERAL HOME —
1729 South Halsted Street, Chicago
Tel. 226-1344

Mažeika & Evans
Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01
9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

EUDEIKIS
GAIDAS - DAIMID
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345
TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME
1424 South 50th Avenue
Cicero, ILL. 60650
Tel.: 652-5245
TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ
Patarėjai ir laidojimo direktoriai:
JEAN VANCE ir GEORGE SORINI
Aikštės automobiliams pastatyti

Nuo 1914 metų

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILL. 60632
PHONE 254-4470

Saskaitas apdraustas iki \$40,000
2657 W. 69 STREET
Chicago, IL 60629
Tel. 595-7400
8929 SO. MARLEM AVE.
Bridgeview, IL 60417
Tel. 598-9400

5 1/2%
7 1/2%

Passbook Savings
4 Years Savings
(Minimum \$500)
Certificate

Ham Yam Salad Solves The Cooking-For-Two Dilemma

Cooking for one or two? Bet you look hard for budget-wise and appetizing main dishes that come in small quantities — and require a minimum of fuss.

Hearty Ham Yam Salad is a delicious solution. It's easy to prepare and economical, too. And there's no waste involved since it serves only a pair. Make this tasty creation ahead of time in a handy Tupperware Seal-N-Serve®. Serve the salad in the same convenient and colorful container for an attractive presentation. And, if you're dining alone, the salad can be stored in the same bowl in the refrigerator until its next menu appearance within a few days.

Ham Yam Salad

2 medium-size yams or sweet potatoes	1/3 cup sour cream
1/2 pound cooked ham, cut into 1/2-inch cubes	2 tablespoons Dijon-style mustard
3/4 cup diagonally sliced celery	1/4 teaspoon salt
	Pinch pepper
	Lettuce leaves

In a medium saucepan, cook yams in boiling salted water to cover for 20 minutes or until tender. Cool. Peel yams, cut into 1/2-inch cubes. In a medium bowl, combine yams, ham and celery. Refrigerate until well chilled. Combine sour cream, milk, mustard, salt and pepper. Stir until well blended. Pour over ham mixture, toss lightly. Serve over lettuce leaves. Yield: 2 servings.

N A R I A I:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO PATARNAVIMAS
*
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

P. J. RIDIKAS
2354 So. HALSTED STREET
Tel. YArds 7-1911

BUTKUS - VASAITIS
1416 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Tel.: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE.
Tel.: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE.
Tel.: YArds 7-1138 - 1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill.
REpublic 7-1213 974-4411

PHILLIPS - LABANAUSKAS
3307 So. LITUANICA AVE.
Tel.: YArds 7-3401

Lietuvių sukilimo 40 metų sukakties minėjimas

Birželio trėmimų, Didžiojo Lietuvos Tautos sukilimo ir Laikinosios vyriausybės 40 metų minėjimas buvo surengtas birželio 7 dieną.

Jėzuitų koplyčioje 2 val. iškilmingas Mišias atšaukė J. E. vyskupas V. Brizgys. Asistentai — kun. J. Borevičius ir Rimšis. Smuikininkas P. Matiušas, akompanavo M. Motekaišis.

2:50 val. prie paminklo buvo padėta gyvų gėlių vainikai. Žodį tarė inž. P. Narutis. Šaulių, savanorių, ramovėnų vėliavos. Iš viso, berods, prie paminklo buvo 5 vėliavos. Pabaigai sugiedotas Tautos himnas.

Didžioje salėje dr. K. Ambrozaitis pradėjo minėjimą. Invokaciją sukalbėjo kun. A. Trakis. Perskaityta sukilimo vad. Leono Prapuolenio kalba. Parodytas Laikinosios vyriausybės ir kitų asmenų filmas.

Generalinė konsulė p. Juzė Daužvardienė Diplomatines tarnybos vardu perskaitė sveikinimą. Po to perskaitė ministerio dr. St. Bačkio sveikinimą. Sekė

Liūta Bačs pirmiņinko V. Kavono sveikinimas. Gen. St. Raškis, n. gaidamas dėl ligos dalyvauti, atsiuntė sveikinimo raštelį. Perskaitytas.

Kiti trys ministerių kabineto nariai: prof. dr. A. Damušis, prof. M. Mackevičius ir prof. B. Vitkus pasakė kalbas apie vyriausybės veiklą.

Kiek ilgesnė kalba, suminint istorinius faktus, buvo paskaityta prof. V. Vardžio. Tema: "1911 m. sukilimo reikšmė modernios Lietuvos istorijoje".

Meningi daįj po pertraukos atliko L. Lapinskienė ir D. Lapinskas. Gana įdomi.

Minėjimas užbaigtas Tautos himnu.

Buvo apyplinė salė. Ruošs ketetas organizacijų.

Birželio 11 d. trėmimų minėjamą rengia Chicagoje ALTO skyrius. Pamaldos šv. Mergeles Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke. Kviečiamos visos organizacijos. Bus pamaldos, vėliavų pakėlimas ir minėjimas. K. P.

— Stasys Liepas vadovaus žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbinui Ciceroje šv. Antano parapijos salėje birželio 14 dieną 12 val. minint Sovietų daroma lietuvių tautos naikinimą.

— Sekmadienį, birželio 14 d., Chicagoje Lietuvių Taryba rengia Baisijų Birželio trėmimų minėjimą. R. L. B. Marquette Parko apylinkė minėjime dalyvauja su tautine vėliava. Visi nariai prašomi minėjime dalyvauti. Ponių prašomos pasi- puošti tautiniais rūbais.

R. L. B. Marquette Parko apylinkės valdyba

— SLA 134-los Moterų kuopos pusmetinis susirinkimas įvyks šeštadienį, birželio 13 d., Chicago Savings bendrovės patalpose, 6201 S. Western Ave., 12 val. Visos narės kviečiamos gausiai dalyvauti. Valdyba

— Juozo Kapačinsko atsiminimai Spaudos Baruose, Chicago Lietuvos Literatūros Draugijos 1979 m. leidinys. Gausiai iliustruotas nuotraukomis, 216 psl., kaina \$7, gaunamas Naujienose.

— Meningi daįj išpildo Lietuvių Pedagoginio Instituto studentės Indra ir Gailė Antanaitytės.

Lietuvių visuomenės ir organizacijos kviečiamos gausiai dalyvauti. Organizacijos pamaldose dalyvauja su savo vėliavomis.

Chicago Lietuvos Taryba

KELIAMI KANADOS GYDYTOJŲ ATLYGINIMAI

Ontario Gydytojų Draugija pasirašė naują sutartį su provincinė vyriausybe, liečiančią gydytojų paslaugas provincinėje OHIP sveikatos draudoje. Sveikatos ministerio D. Timbrelli pranešimu, atsiilyginimas už tas paslaugas padidinamas 14.75%. Praktiškai vidutinės gydytojų pajamos padidės maždaug \$11,000 ir sieks apie \$83,500.

Marquette Parko parapijos aikštėje.

10:30 val. pamaldos šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Šv. Mišias atšaukė ir pamokslą sako klebonas Antanas Zakarauskas. Gieda parapijos choras. Antano Lino diriguoja Margonai groja Kazimieras Skaisgirys.

10 val. pamaldos Liet. Ev. Liūt. Tėviskės parapijos bažnyčioje. Pamaldas laiko kunigas Ansas Trakis.

Tuojuo po pamaldų šv. Marijos parapijos salėje bus akademija. Kalbėtojai: gen. konsulė Juzė Daužvardienė ir žurn. Vytautas Kasniūnas.

— Tikras atsitikinumas

New Yorko požeminio traukinio vagonė sėdi vyras su žmona. Vienoje stotyje vagonas įeina gražiai nuagušis, vilkinti super mini mini skirt mergina ir atsidedo priešais juodu. Kai po kelių minučių, kitoje stotyje, ši mergina apleido vagoną, žmona kreipėsi į vyrą:

— Tik pagalvok, dar vienas colis ir nieko.

— Kaip tai nieko?! — nu- stebęs atsiliepia vyras. — Dar vienas colis ir viskas.

• Vienas šuo pasakoja kitiems šuniui:

— Matai, išmokinau savo po- ną. Dabar jau paduoda koją.

Opozicinės partijos gydytojų paslaugų pabranginimą sutiko kritiškai, nes jis į OHIP draudą neįjungia visų gydytojų. Jai priklauso 10,803 gydytojai, o 2,014 gydytojų yra pasitraukę iš draudimo plano ir savo sąskaitas, kuriuos dažnai būna gerokai aukštesnis, rašo tiesiog pacientams. Šie patys turi su tomis sąskaitomis kreiptis į OHIP draudą. Iš jos jie gauna tik tės draudimo nustatytą atlykos paslaugos kainą. Skirtumą už perbrangias sąskaitas tenka padengti pacientams.

Dabartinės metinės įmokos OHIP draudai vienam asmeniui siekia \$210, Seimai — \$480. Gydytojų paslaugų pabranginimas 147. nuos., metines OHIP išlaidas padidins \$170 milijonų. Jei Ontario vyriausybė šios sumos nepadengs iš savo išdo, tas piliečių įmokas teks padidinti \$20.

Finansų ministeris F. Miller atsisakė pareikšti numalytą savo sprendimą. Jis patarė palaukti naujo biudžeto, kuris paskelbtas gegužės 19 d.

PERSPEKTYVA

Bernelis ir mergelė jau dvejus metus draugavo ir ji pagaliau pritrūko kantrybės. Savo bute suruošė dviem pikniką su gardžia vakariene, romantiška muzika ir prigesintomis šviesomis. Ji pati tą vakarą buvo tokia patraukli, kad bernelis akių negalėjo atitraukti.

Pagaliau jis pasakė: "Apsivėskiva, Jurgi, ir tatei padarykiva dabar. Aš nenoriu laukti, kol būsiu 40 metų ir pasidarysiu raukšlėta, su maišeliais pakakuose ir nudribusiu pagurkiliu."

"Well", atsakė Jurgis atsistodamas, "Jei po 40 metų tu tokią būsi, verčiau visą šį reikalą tuojau meskiva iš galvos".

TIKRAS ATSIITIKINUMAS

— Matai, išmokinau savo po- ną. Dabar jau paduoda koją.

Kaip sudaromi testamentai

Tuo reikalu jums gali daryti padėti teisininko Prano ŠULC paruošta, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta, "Sūduvos" išleista knyga su legališkais formomis.

Knyga su formomis gaus ma Naujienų administracijoje, 1729 South Halsted St., Chicago, ILL. 60608. Kaina \$3.00.

REAL ESTATE

Home, Zeme — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE | Home, Zeme — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAI ISSIMOKEJIMAI. DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAL
VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

EVANSTONE — 3 butų mūrinis, 20 m. Gražiai užlaikytas. Artai ligoninės ir universiteto. \$130,000.

MORINIS — 2 po 6. Atskirai šildomi vienetai. Didelis garažas. Marquette Parko centre. \$75,000.

4 BUTŲ MORINIS — 3 po 4 ir 1-2, 50 pėdų sklypas. Brighton Parke. \$69,000.

SIMAITIS REALTY
Notary Public
Insurance, Income Tax
2951 West 63rd Street
Tel. 436-7878 arba 839-5568

Pirkite senoviškai
• 2 butų mūrinis namas, naujas stogas ir porčiai. Modernūs radiatoriai, gazo šildymas. Marquette Parke. Sena kaina \$52,000

• 4 butų mūrinis, apie \$9,000 nuomos. Atskiri gazo šildymai. 2 sklypai. 2 garažai. Brighton Parke. \$57,700.

• Statybai gražus sklypas Marquette Parke.

VALDIS REALTY
2644 W. 69th St.
(Lithuanian Plaza Ct.)
737-7200 arba 737-8334

Prašom palikti savo telefono numerį automatiniam aparate.

PARDUODU UŽ \$80,000 STATYBAI KOMERCINI-KAMPINI SKLYPA

132'-9 1/2" prie 6900 W. 87th St. ir 80'-0" prie S. New England Avenue.
Skambinti Savininkui: 3900 W. 87th St., Burbank, Ill. 598-8445

MISCELLANEOUS
Išvairūs Dalykai

T & F SEWERAGE & PLUMBING. Rod any drain line for \$25. If not open, no charge. We install flood controls, pumps and valves. We install complete bathrooms and basements.
523-1962

RENTING IN GENERAL
Nuomos

BRIGHTON PARKE išnuomojamas 5 kambarių butas, pirmame aukšte, suaugusiems be gyvulių.
Skambinti po 6 val. vak. 424-1998

MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN THE NATIONAL GUARD

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI
Turliu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiešiuose, greit, garantuoti ir sąžiningai.
KLAUDIUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DEMESIO
62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

GENERAL REMODELING
• Alumin. langai, durys, medžio apmušimai. • Stalniai darbai, cemento laiptai, porčiai, stogai ir visa kita.
FETINGIS CONSTRUCTION
7132 So. Kedzie Avenue
Tel. 776-8505

Dengiamo ir taisymano visuose stogose. Už darbų garantuojame ir esame apdrausti.
ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1747

A. TVERAS
Laikrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 89th Street
Tel. R.Epublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Ashlandwood. Tel. 254-7458
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitiški blankai.

HOMEOWNERS POLICY
F. Zapolski, Agent
3208 1/2 W. 95th St.
Everg. Park, Ill.
60642 - 424-2654
State Farm Fire and Casualty Company

ADVOKATŲ DRAUGIJA V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS
2458 W. 69th St.
Darbo val.: nuo 9 ryto iki 7 vak. Šeštadieniais nuo 9 iki 12-tos arba pagal susitarimą.
Telefonuoti 778-8000

Advokatas GINTARAS P. CEPENAS
Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

TRUMPAI

Inž. V. Žiobrys. Berwyn, Ill., prašedamas prenumeratą, paremė Naujienų leidimą \$10 auka. Dėkui.

Zidona Pakkaitienė, Sąskaitybės kursą vedėja Jaunimo centre, padėkos ženklui už tu kursų propagavimą, atsiuntė \$20 auka. Dėkui. Kursus lanko Nijolė Balzarienė, Kathleen Jonikas, Patricija Masterson, Emilija Kiešienė, Jurgis Bajalis, Jonas Levickas, Lilė Juzėnienė ir Pranė Masilionienė.

Dėkui Br. Pranskui iš Toronto už ankstybą prenumeratą, paremė Naujienų paramai bei kalendoriui.

Anita Knudskita, Oxford,

Ga., kartu su metine prenumerata atsiuntė gerus linkėjimus ir \$10 auką. Dėkui.

Zuzana ir Juozas Ufartai iš Town of Lake apylinkės kiekvieną dieną paremia Naujienų leidimą. Dėkui už ankstybą prenumeratą, paremė ir už \$6 auka.

Vincentas Lengvinis, Kearny, N. J., iš anksto prašė prenumeratą, o savo gerus linkėjimus atlydėjo \$5 auka. Dėkui.

Aurelija Balasaitienė, besireikianti kultūriname lietuvių gyvenime literatūriniais kūrinių ir straipsniais, parašė muzikinę dramą "Vilniaus pilies legenda" pagal Vaizganto to paties vardo pasakojimą. Šią dramą vaidins ansamblis "Dainava", kuris jau pradėjo repeticijas. Muziką dramai kuria "Dainavos" vadovas muz. A. Jurgutis. Premjera numatoma statyti 1982 m. vasario mėnesį.

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/2%
OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 8%
Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60625
PETRAS KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747
HOURS: Mon, Tue, Fri, 9-4 Thur, 9-8 Sat, 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for **HOME financing**
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME
Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60625
PETRAS KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747
HOURS: Mon, Tue, Fri, 9-4 Thur, 9-8 Sat, 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

Chicago Liet. Tarybos pranešimas
Chicago Lietuvos Tarybos bausių birželio trėmimų minėjimas įvyks šia tvarka:
Sekmadienį, birželio 14 d., 10 val. ryto vėliavų pakėlimas

They call it "The Overnight Wonder" for constipation.
Are you uncomfortable with your laxative? Then meet the little white pill they call "The Overnight Wonder". Just one pill at bedtime safely, surely stimulates your system's own natural rhythm. Overnight. So in the morning, you're back on the bright side. Comfortably! It's a good feeling.
What is "The Overnight Wonder"?
E-Lax Pills. That's right—pills from E-Lax. Look for the white box.
Use only as directed.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE
yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 92 metus.
SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbėti ir kitems, kurie tuos darbus dirba.
SLA — šmokėto daugiau kaip AŠTUNIS MILIJONUS dolerių apdraudau savo narius.
SLA — apdraudžia pigiausiai kainomis S.A. nulekto pelno, narius pataraujau tik savišalpos pagrindu.
Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.
SLA — apdraudžia ir Taupomajai apdrauda — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir ju gyvenimo pradžiui.
SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už \$1,000 apdraudus suma temoka tik \$3.00 metams.
SLA — kuopų vyra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjų jie jums mielai pagelbės į SLA įstaisyti.
Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centra:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N. Y. 10001
287 W. 30th St.
Tel. (212) 543-2218

ENERGY WISE
Change the oil and filters every 3,000 to 6,000 miles to avoid wasting gasoline.
Don't be a Born Loser!

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI
Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.
Dr. A. Gussen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraitičio jaunus dienas ir susirūpinimą \$8.00
Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURCS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdžiai. Tik \$2.00
Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.
NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608